

Tijdschrift voor zeegeschiedenis

REGISTER OP JAARGANG 1
T/M 10 (1982 T/M 1991)

Samengesteld door
P.A. Boon, P.C. van Royen en J.T.H. van Meer

1996

ARTIKELEN

(Gerangschikt op onderwerp; daarbinnen op alfabet)

Naslagwerken

AKVELD, L.M., Publicaties van J. van Beylen. 2, 1983, 2, 32-38

Algemene maritieme literatuur

AKVELD, L.M., Gesprek met Jules van Beylen. 2, 1983, 2, 7-16

AKVELD, L.M. en J.R. BRUIJN (eds.), Shipping companies and authorities in the 19th and 20th centuries : their common interest in the development of port facilities : proceedings of the congress to commemorate the 25th anniversary of the Netherlands Association for Maritime History. 8, 1989, (Themanummer)

ASAERT, G.C., Jules van Beylen als maritiem historicus. 2, 1983, 2, 17-22

CLERCQ, W.A. DE, Verleden, heden en toekomst van de Directie der Oostersche Handel en Reederijen te Amsterdam. 9, 1990 (Themanummer), 5-13

GREENHILL, B., Van Beylen's work in an international context. 2, 1983, 2, 30-31

QUAK, J.J., Maritiem-historische aspecten van Het Fregatschip Johanna Maria. 9, 1990, 121-134

ROYEN, P.C. VAN, De sleutels van de Sont terug in Amsterdam. 9, 1990, 103-107

Marine – algemeen

BOSSCHER, PH.M., De opleiding van officieren voor de Nederlandse marine van de Napoleontische tijd tot het einde van de Tweede Wereldoorlog. 4, 1985, 3, 205-219

RAVEN, G.J.A., De Kriegsmarine in Nederland 1940-1945 : een lacune in de geschiedschrijving. 8, 1989, 207-214

Marine – tot 1700

BOOY, A. DE, Enige kanttekeningen bij twee jaar Rotterdams admiraleitsleven. 2, 1983, 1, 17-31

SNAPPER, F., Koning-stadhouder Willem

III en de commerciële-financiële structuur van de republiek. 8, 1989, 19-24

Marine – kaapvaart en zeeroverij

VLIET, A.P. VAN, Kapers op de kust : Maas-luis en de Duinkerker kapers. 6, 1987, 3-12

WETERING, H.C.M. VAN DE, De VOC en de kapers van Angria : een expeditie naar de westkust van India in 1739. 10, 1991, 117-130

Marine – 18e en 19e eeuw

GOOSSEN, W.J., Van admiraliteit naar ministerie : de organisatie van het marinebestuur in de Bataafse en Franse tijd (1795-1813). 9, 1990, 19-34

GROOT, S.J. de, De overgang van marine-officieren van het Koninkrijk Holland (1808) naar het vaste corps zee-officieren van het Koninkrijk der Nederlanden (1821). 4, 1985, 2, 103-108

HABERMEHL, N.D.B., Toeval of opzet ? : de ondergang van het linieschip Prins Willem in september 1781. 10, 1991, 131-148

HOUWEN, A.A. VAN DER, De Directie Oostersche Handel en Reederijen en het Oostzee-eskader van 1715. 9, 1990 (Themanummer), 77-88

KREUGER, B., J.C. Rijk en de Marine-stoomvaart in Nederland. 9, 1990, 109-119

KRIEKEN, G.S. VAN, Het Engels-Nederlandse bombardement van Algiers in 1816. 6, 1987, 138-150

ROMBURGH, C.P.P. VAN, Seinmeester Theodorus Pansier en de Hollandse kustbeveiliging, 1803-1814. 10, 1991, 149-159

Marine – 20e eeuw : eerste wereldoorlog

TEITLER, G., Het ontslag van Vice-Admiraal F. Pinke, Commandant Zeemacht in Nederlands-Indië, in de zomer van 1916. 6, 1987, 26-37

Marine – 20e eeuw : tweede wereldoorlog

LAAR, E. VAN en W.L. MAN A HING, De roemloze ondergang van het stoomschip 'Goslar'. 8, 1989, 67-78

Koopvaardij – rederij

BOON, P., Schippers en hun schepen: de koopvaardij van Wijdenes en Oosterleek omstreeks 1560. 2, 1983, 1, 3-16

CAMPO, J. à, Van verre buur tot goede vriend : de totstandkoming van de Java Australië Lijn. 8, 1989, 187-205

Koopvaardij – tot 1800

BOON, P., De Hoornse kamer van de Directie Oostersche Handel en Rederijen : meer rederij dan handel. 9, 1990 (Themanummer), 65-75

BRUIJN, J.R., In een veranderend perspectief : het ontstaan van directies voor de vaart op de Oostzee, Noorwegen en Rusland. 9, 1990 (Themanummer), 15-25

BUCK, P. DE en J.Th. LINDBLAD, Navigatie en negotie : de Galjoetgeldregisters als bron bij het onderzoek naar de geschiedenis van de Oostzeehandel in de achttiende eeuw. 9, 1990 (Themanummer), 27-48

EYCK VAN HESLINGA, E. VAN, De vlag dekt de lading. De Nederlandse koopvaardij in de Vierde Engelse Oorlog. 1, 1982, 2, 102-113

FABER, J.A., De Sontvaart als spiegel van de structuurveranderingen in de Europese economie gedurende de achttiende eeuw. 1, 1982, 2, 91-101

SNAPPER, F., De zeescheepvaart in het Maasgebied in de periode 1754-1776. 3, 1984, 1, 15-30

UFKES, T., 'Van Langesund tot Dollard toe'. Houtransport van Noorwegen naar Delfzijl in 1687. 4, 1985, 2, 99-102

Koopvaardij – vaart om de oost

BOXER, C.R., The maritime twilight of the V.O.C., 1780-95. Some sources and problems. 1, 1982, 2, 114-123

DAVIDS, C.A., Commentaar op het artikel van C.R. Boxer. 1, 1982, 2, 124-131

DAVIDS, C.A., Navigeren in Azië : de uitwisseling van kennis tussen Aziaten en navigatiepersoneel bij de voorcompagnieën en de VOC, 1596-1795. 9, 1990, 5-18

DEGRYSE, K., De Oostendse compagnie als horzel voor de Nederlandse handel (1722-1731). 3, 1984, 2, 87-97

DISSEL, A. VAN, Het Batavia-incident : de reactie van de VOC op de komst van de Fredericus Rex Sueciae in Aziatische wateren (1732-1733). 6, 1987, 124-137

GRIJP, P. VAN DER, Giftenverkeer, ruilhandel en wapengekletter : eerste contacten tussen Europa en Polynesië. 10, 1991, 101-115

JONG, C. DE, De reis van de retourvloot van 1648 onder Wollebrant Geleynsen de Jong en de stichting van de Kaapkolonie. 4, 1985, 1, 7-22

Koopvaardij – vaart om de west

COONEY, J.W., Silver, slaves and food: the Rio de la Plata and the Indian Ocean, 1796-1806. 5, 1986, 1, 35-45

WALDA, S.R., Schipper Cornelis Gerrits; een Medemblicker vaart op de West, 1783-1789. 3, 1984, 2, 98-126

Koopvaardij – zeilvaart 19e en 20e eeuw

BLAUW, M.J.E., De zeevaart op Groningen en de betekenis van het Eemskanaal. 4, 1985, 2, 117-128

KRUIJT, A., De Suezkanaalcommissie, 1856-1859. 9, 1990, 35-49

Walvisvaart

BREE, P.J.H. VAN, Een Amsterdammer ter walvisvaart in 1909 -de reis van J.H. Kruijmel naar Zuid Chili. 8, 1989, 45-66

HACQUEBORD, L., West-Europese walvisvaart in de kustwateren van Finnmarken (Noord-Noorwegen) in de 16de en 17de eeuw. 7, 1988, 4-13

JONG, C. DE, De Nederlandse walvissloop. 1, 1982, 1, 5-23

JONG, C. DE, Een vergeten toestel voor het lichten van dode walvissen. 2, 1983, 1, 39-41

Zee- en binnenvisserij

GROOT, S.J. DE, Nederland en de Poolse visserij rond de tweede wereldoorlog. 3, 1984, 1, 31-51

Kust- en binnenvaart

HUIZING, D., 'Een nijver volksdeel met ondergang bedreigd': de Nederlandse binnenscheepvaart in de crisisjaren. 7, 1988, 176-188

Ontdekkings- en wetenschappelijke reizen

HORENSMA, P.T.G., De arctische politiek van Rusland, 1871-1917. 6, 1987, 13-25

Loods-, bergings- en reddingswezen

PAUL, C.F.L., De Amsterdamse binnenloodsen tijdens de Republiek. 1, 1982, 1, 24-42

De mens op zee en in de haven

BOON, P., Zeelieden te Schellinkhout omstreeks 1700. 6, 1987, 107-123

BRUIJN, J.R., Marinevakbonden tussen wereldoorlog en mouterij (1914-1944). 9, 1990, 135-157

DAVIDS, C.A., Het zeevaartkundig onderwijs voor de koopvaardij in Nederland tussen 1795 en 1875. De rol van het Rijk, de lagere overheid en het particuliere initiatief. 4, 1985, 3, 164-190

DISSEL, A.M.C. VAN, J.E. OOSTERLING, Aan boord van de 'Willem Barendsz.' Enkele sociale aspecten van de Nederlandse walvisvaart, 1946-1964. 5, 1986, 2, 146-164

FLIERMAN, A.H., 'Met de vereischte bezadigheid'; de bestuurlijke organisatie van het zeevaarthonderwijs, 1870-1935. 4, 1985, 3, 191-204

GROOT, S.J. DE, Admiraal J.A. Fisher (1841-1920) en zijn 'Some Notes by Lord Fisher for his Friends' (1919). 6, 1987, 151-161

GROOT, S.J. DE, Het carrière-verloop van de zeeofficier onder vier Nederlandse marines (1793-1821). 10, 1991, 20-40

HANEVELD, G.T., Secreten, een nog ongepubliceerd hoofdstuk uit de geschiedenis der scheepshygiëne. 10, 1991, 12-19

HEIJDT-VERMIJS, G.C.S. en J.H. de BRUIJN, Het journal van de 'Mathilde Maria'. 2, 1983, 1, 32-38

KOEMAN, C., Brieven van Jean Richard de

Tibante, een Hollands Hugenoot op de galeien in Marseille, 1692-1705. 8, 1989, 25-44

PETERS-STOBBE, N., De Terschellinger Zeevaarschool in de periode 1875-1925. 7, 1988, 94-104

PRUD'HOMME VAN REINE, R.B., Een gevangenenlijst van zeelieden uit 1689. 5, 1986, 1, 23-34

PRUD'HOMME VAN REINE, R.B., Willem Bastiaensz. Schepers (1619-1704), een veelzijdig Rotterdams koopman en reder. 7, 1988, 14-41

RAVEN, G.J.A., 'Aanhoudend sukkelen om bootsvolk'. Een keerpunt in het personeelsbeleid van de marine, 1775-95. 1, 1982, 2, 132-142

RIDDER, C.J. DEN, Gedenk de gevangenen alsof gij medegevangenen waart. De loskoop van Hollandse zeelieden uit Barbarijse gevangenschap, 1600-1746. 5, 1986, 1, 3-22

ROYEN, P.C. VAN, Moedernegotie en kraamkamer: schippers en scheepsvolk op de Nederlandse vrachtvaart in Europese wateren vanaf de zeventiende tot in de negentiende eeuw. 9, 1990 (Themanummer), 49-63

SCHOUWENBURG, K.L. VAN, Het personeel op de schepen van de Kamer Delft der VOC in de eerste helft der 18e eeuw. 7, 1988, 76-93

SCHOUWENBURG, K.L. VAN, Het personeel op de schepen van de Kamer Delft der VOC in de tweede helft der 18e eeuw. 8, 1989, 179-186

VOORT, J.P. VAN DE, Het visserijonderwijs in Nederland in de 19e en vroeg 20e eeuw. Een overzicht. 4, 1985, 3, 220-234

Schip en scheepsbouw – algemeen

BEYLEN, J. VAN, Een Zaanlands walvisvangsttafereel uit de 18de eeuw: naschrift bij 'Portret van de Nederlandse walvissloep in de 17de en 18de eeuw'. 7, 1988, 42-50

BEYLEN, J. VAN, Portret van de Nederlandse walvissloep in de 17de en 18de eeuw. 5, 1986, 2, 87-145

BLUSSÉ VAN OUD-ALBLAS, A., Van Beylen en de modelbouw: autoriteit, mentor en

bouwer. 2, 1983, 2, 23-29

DESSENS, H., Vrachtschepen van de Nederlandse binnenvaart, 1880-1940. 7, 1988, 151-163

DIRKZWAGER, J.M., De introductie van pantserschepen in Nederland. 4, 1985, 1, 23-41

EVENHUIS, J.R., Que diable va-t-il faire dans cette trière? 4, 1985, 1, 3-6

MEIJER, F.J.A.M., Mammoetschepen in de Grieks-Romeinse wereld. 10, 1991, 4-11

Schip en scheepsbouw – scheepsbouw

JORISSEN, F., Dreadnought/Invincible en de grote crisis in de Duitse oorlogsscheepsbouw. 1, 1982, 1, 43-60

Schip en scheepsbouw – voortstuwing

DIRKZWAGER, J.M., De Nederlandse marine als pionier in de technische ontwikkeling: de radervoortstuwing in het tweede kwart van de 19de eeuw. 10, 1991, 41-58

OOST, P., De 'Atlas' 1825-1833. Een vroege poging tot stoomvaart. 4, 1985, 2, 109-116

SEPP, J., De overgang van zeil naar moter in de binnenvaart, 1900-1940. 7, 1988, 164-175

Maritieme archeologie

MEIJER, F.J.A.M., Onderwaterarcheologie en de zeegechiedenis van de Klassieke Oudheid. 8, 1989, 5-18

Stuurmanskunst

DAVIDS, C.A., J.A. VAN DER VEEN en E.A. DE VRIES, Van Lastman naar Gietermaker: Claes Hendricksz. Gietermaker (1621-1667) en zijn leerboeken voor de stuurmanskunst. 8, 1989, 149-177

MÖRZER BRUYNS, W.F.J., Nederlandse zeevaartkundeboeken in de periode 1800-1945. Een overzicht. 4, 1985, 3, 235-247

Havens en waterwegen

BROEZE, F.J.A., Paradigm of Britain: the port of London in the 19th and 20th centuries. 8, 1989, (Themanummer), 63-86

FLIERMAN, A.H., 'This much to high retri-

bution'. Municipal harbour fees and the competitiveness of the port of Rotterdam 1900 to 1940. 8, 1989, (Themanummer), 87-106

GRUDE, E., From crisis to North Sea oil boom. The development of the Stavanger and Tananger harbours in the years 1965-1985. 8, 1989, (Themanummer), 27-46

JACKSON, G., Shipowners and private dock companies: the case of Hull, 1770-1970. 8, 1989, (Themanummer), 47-61

PRANGE, C., The development of the port of Hamburg in the 19th and 20th centuries. The process of decision and execution. 8, 1989, (Themanummer), 9-25

VERAGHTERT, K., The expansion of the port of Antwerp. Cooperation and conflict between the city, the government and the Chamber of Commerce, 1850-1890. 8, 1989, (Themanummer), 125-136

WAGENAAR, M., Amsterdam harbour between 1850 and 1940: from national focus to regional prop. 8, 1989, (Themanummer), 107-124

Zee- en binnenvaartrecht

HUUSSEN, A.H., Het Russisch-Hollandse Zeereglement (Ustav Morskoy) van Tsaar Peter de Grote uit 1720. 3, 1984, 1, 3-14

KEUNING, M. DE, 'Tweederlij gevoelens': competentiegeschillen over zeevonden uit Nederlandse koopvaarders (1770-1772). 7, 1988, 51-75

ARTIKELEN

(Alfabetisch op auteur)

- AKVELD, L.M., Gesprek met Jules van Beylen. 2, 1983, 2, 7-16
- AKVELD, L.M., Publicaties van J. van Beylen. 2, 1983, 2, 32-38
- AKVELD, L.M. en J.R. BRUIJN (eds.), Shipping companies and authorities in the 19th and 20th centuries : their common interest in the development of port facilities : proceedings of the congress to commemorate the 25th anniversary of the Netherlands Association for Maritime History. 8, 1989, (Themanummer)
- ASAERT, G.C., Jules van Beylen als maritiem historicus. 2, 1983, 2, 17-22
- BEYLEN, J. VAN, Een Zaanlands walvisvangsttafereel uit de 18de eeuw : naschrift bij 'Portret van de Nederlandse walvissloop in de 17de en 18de eeuw'. 7, 1988, 42-50
- BEYLEN, J. VAN, Portret van de Nederlandse walvissloop in de 17de en 18de eeuw. 5, 1986, 2, 87-145
- BLAUW, M.J.E., De zeevaart op Groningen en de betekenis van het Eemskanaal. 4, 1985, 2, 117-128
- BLUSSÉ VAN OUD-ALBLAS, A., Van Beylen en de modelbouw: autoriteit, mentor en bouwer. 2, 1983, 2, 23-29
- BOON, P., De Hoornse kamer van de Directie Oosterse Handel en Rederijen : meer rederij dan handel. 9, 1990 (Themanummer), 65-75
- BOON, P., Schippers en hun schepen: de koopvaardij van Wijdenes en Oosterleek omstreeks 1560. 2, 1983, 1, 3-16
- BOON, P., Zeelieden te Schellinkhout omstreeks 1700. 6, 1987, 107-123
- BOOY, A. DE, Enige kanttekeningen bij twee jaar Rotterdams admiraliteitsleven. 2, 1983, 1, 17-31
- BOSSCHER, PH.M., De opleiding van officieren voor de Nederlandse marine van de Napoleontische tijd tot het einde van de Tweede Wereldoorlog. 4, 1985, 3, 205-219
- BOXER, C.R., The maritime twilight of the

- V.O.C., 1780-95. Some sources and problems. 1, 1982, 2, 114-123
- BREE, P.J.H. VAN, Een Amsterdammer ter walvisvaart in 1909 -de reis van J.H. Kruiemel naar Zuid Chili. 8, 1989, 45-66
- BROEZE, F.J.A., Paradigm of Britain : the port of London in the 19th and 20th centuries. 8, 1989, (Themanummer), 63-86
- BRUIJN, J.H. DE, Zie: HEIJDT-VERMIJS, G.C.S., J.H. de BRUIJN
- BRUIJN, J.R., Marinevakbonden tussen wereldoorlog en miterij (1914-1944). 9, 1990, 135-157
- BRUIJN, J.R., In een veranderend perspectief : het ontstaan van directies voor de vaart op de Oostzee, Noorwegen en Rusland. 9, 1990 (Themanummer), 15-25
- BRUIJN, J.R., Zie: AKVELD, L.M. en J.R. BRUIJN
- BUCK, P. DE en J.Th. LINDBLAD, Navigatie en negotie : de Galjoetsgeldregisters als bron bij het onderzoek naar de geschiedenis van de Oostzeehandel in de achttiende eeuw. 9, 1990 (Themanummer), 27-48
- CAMPO, J. à, Van verre buur tot goede vriend : de totstandkoming van de Java Australië Lijn. 8, 1989, 187-205
- CLERCQ, W.A. DE, Verleden, heden en toekomst van de Directie der Oostersche Handel en Reederijen te Amsterdam. 9, 1990 (Themanummer), 5-13
- COONEY, J.W., Silver, slaves and food: the Rio de la Plata and the Indian Ocean, 1796-1806. 5, 1986, 1, 35-45
- DAVIDS, C.A., Commentaar op het artikel van C.R. Boxer. 1, 1982, 2, 124-131
- DAVIDS, C.A., Het zeevaartkundig onderwijs voor de koopvaardij in Nederland tussen 1795 en 1875. De rol van het Rijk, de lagere overheid en het particuliere initiatief. 4, 1985, 3, 164-190
- DAVIDS, C.A., Navigeren in Azië : de uitwisseling van kennis tussen Aziaten en navigatiepersoneel bij de voorcompagnieën en de VOC, 1596-1795. 9, 1990, 5-18
- DAVIDS, C.A., J.A. VAN DER VEEN en E.A. DE VRIES, Van Lastman naar Gieter-

- maker : Claes Hendricksz. Gietermaker (1621-1667) en zijn leerboeken voor de stuurmanskunst. 8, 1989, 149-177
- DEGRYSE, K., De Oostendse compagnie als horzel voor de Nederlandse handel (1722-1731). 3, 1984, 2, 87-97
- DESSENS, H., Vrachtschepen van de Nederlandse binnenvaart, 1880-1940. 7, 1988, 151-163
- DIRKZWAGER, J.M., De introductie van pantserschepen in Nederland. 4, 1985, 1, 23-41
- DIRKZWAGER, J.M., De Nederlandse marine als pionier in de technische ontwikkeling : de radervoortstuwing in het tweede kwart van de 19de eeuw. 10, 1991, 41-58
- DISSEL, A.M.C. VAN en J.E. OOSTERLING, Aan boord van de 'Willem Barendsz.' Enkele sociale aspecten van de Nederlandse walvisvaart, 1946-1964. 5, 1986, 2, 146-164
- DISSEL, A. VAN, Het Batavia-incident : de reactie van de VOC op de komst van de Fredericus Rex Sueciae in Aziatische wateren (1732-1733). 6, 1987, 124-137
- EVENHUIS, J.R., Que diable va-t-il faire dans cette trière? 4, 1985, 1, 3-6
- EYCK VAN HESLINGA, E. VAN, De vlag dekt de lading. De Nederlandse koopvaardij in de Vierde Engelse Oorlog. 1, 1982, 2, 102-113
- FABER, J.A., De Sontvaart als spiegel van de structuurveranderingen in de Europese economie gedurende de achttiende eeuw. 1, 1982, 2, 91-101
- FLIERMAN, A.H., 'Met de vereischte bezadigheid'; de bestuurlijke organisatie van het zeevaartonderwijs, 1870-1935. 4, 1985, 3, 191-204
- FLIERMAN, A.H., 'This much to high retribution'. Municipal harbour fees and the competitiveness of the port of Rotterdam 1900 to 1940. 8, 1989, (Themanummer), 87-106
- GOOSSEN, W.J., Van admiraliteit naar ministerie : de organisatie van het marinebestuur in de Bataafse en Franse tijd (1795-1813). 9, 1990, 19-34

- GREENHILL, B., Van Beylen's work in an international context. 2, 1983, 2, 30-31
- GRIJP, P. VAN DER, Giftenverkeer, ruilhandel en wapengekletter : eerste contacten tussen Europa en Polynesië. 10, 1991, 101-115
- GROOT, S.J. DE, Admiraal J.A. Fisher (1841-1920) en zijn 'Some Notes by Lord Fisher for his Friends' (1919). 6, 1987, 151-161
- GROOT, S.J. DE, De overgang van marine-officieren van het Koninkrijk Holland (1808) naar het vaste corps zee-officieren van het Koninkrijk der Nederlanden (1821). 4, 1985, 2, 103-108
- GROOT, S.J. DE, Het carrière-verloop van de zeeofficier onder vier Nederlandse marines (1793-1821). 10, 1991, 20-40
- GROOT, S.J. DE, Nederland en de Poolse visserij rond de tweede wereldoorlog. 3, 1984, 1, 31-51
- GRUDE, E., From crisis to North Sea oil boom. The development of the Stavanger and Tananger harbours in the years 1965-1985. 8, 1989, (Themanummer), 27-46
- HABERMEHL, N.D.B., Toeval of opzet ? : de ondergang van het linesschip Prins Willem in september 1781. 10, 1991, 131-148
- HACQUEBORD, L., West-Europese walvisvaart in de kustwateren van Finnmarken (Noord-Noorwegen) in de 16de en 17de eeuw. 7, 1988, 4-13
- HANEVELD, G.T., Secreten, een nog ongeschreven hoofdstuk uit de geschiedenis der scheepshygiëne. 10, 1991, 12-19
- HEIJDT-VERMIJS, G.C.S. en J.H. de BRUIJN, Het journaal van de 'Mathilde Maria'. 2, 1983, 1, 32-38
- HORENSMA, P.T.G., De arctische politiek van Rusland, 1871-1917. 6, 1987, 13-25
- HOUWEN, A.A. VAN DER, De Directie Oostersche Handel en Reederijen en het Oostzee-eskader van 1715. 9, 1990 (Themanummer), 77-88
- HUIZING, D., 'Een nijver volksdeel met ondergang bedreigd' : de Nederlandse binnenscheepvaart in de crisisjaren. 7, 1988, 176-188

HUUSSEN, A.H., Het Russisch-Hollandse Zeereglement (Ustav Morskoj) van Tsaar Peter de Grote uit 1720. 3, 1984, 1, 3-14

JACKSON, G., Shipowners and private dock companies : the case of Hull, 1770-1970. 8, 1989, (Themanummer), 47-61

JONG, C. DE, De Nederlandse walvissloop. 1, 1982, 1, 5-23

JONG, C. DE, De reis van de retourvloot van 1648 onder Wollebrant Geleynsen de Jong en de stichting van de Kaapkolonie. 4, 1985, 1, 7-22

JONG, C. DE, Een vergeten toestel voor het lichten van dode walvissen. 2, 1983, 1, 39-41

JORISSEN, F., Dreadnought/Invincible en de grote crisis in de Duitse oorlogsscheepsbouw. 1, 1982, 1, 43-60

KEUNING, M. DE, 'Tweederlij gevoelens' : competentiegeschillen over zeevonden uit Nederlandse koopvaarders (1770-1772). 7, 1988, 51-75

KOEMAN, C., Brieven van Jean Richard de Tibante, een Hollands Hugenoot op de galeien in Marseille, 1692-1705. 8, 1989, 25-44

KREUGER, B., J.C. Rijk en de Marine-stoomvaart in Nederland. 9, 1990, 109-119

KRIEKEN, G.S. VAN, Het Engels-Nederlandse bombardement van Algiers in 1816. 6, 1987, 138-150

KRUIJT, A., De Suezkanaalcommissie, 1856-1859. 9, 1990, 35-49

LAAR, E. VAN en W.L. MAN A HING, De roemloze ondergang van het stoomschip 'Goslar'. 8, 1989, 67-78

LINDBLAD, J.Th., Zie: BUCK, P. DE en J.Th. LINDBLAD

MAN A HING, W. L., Zie: LAAR, E. VAN en W.L. MAN A HING

MEIJER, F.J.A.M., Mammoetschepen in de Grieks-Romeinse wereld. 10, 1991, 4-11

MEIJER, F.J.A.M., Onderwaterarcheologie en de zeeschiedenis van de Klassieke Oudheid. 8, 1989, 5-18

MÖRZER BRUYNS, W.F.J., Nederlandse zeevaartkundeboeken in de periode 1800-1945. Een overzicht. 4, 1985, 3, 235-247

OOST, P., De 'Atlas' 1825-1833. Een vroege poging tot stoomvaart. 4, 1985, 2, 109-116

OOSTERLING, J.E., Zie: DISSEL, A.M.C. VAN, J.E. OOSTERLING

PAUL, C.F.L., De Amsterdamse binnenloodsen tijdens de Republiek. 1, 1982, 1, 24-42

PETERS-STOBBE, N., De Terschellinger Zeevaartschool in de periode 1875-1925. 7, 1988, 94-104

PRANGE, C., The development of the port of Hamburg in the 19th and 20th centuries. The process of decision and execution. 8, 1989, (Themanummer), 9-25

PRUD'HOMME VAN REINE, R.B., Een gevangenenlijst van zeelieden uit 1689. 5, 1986, 1, 23-34

PRUD'HOMME VAN REINE, R.B., Willem Bastiaensz. Schepers (1619-1704), een veelzijdig Rotterdams koopman en reder. 7, 1988, 14-41

RAVEN, G.J.A., 'Aanhoudend sukkelen om bootsvolk'. Een keerpunt in het personeelsbeleid van de marine, 1775-95. 1, 1982, 2, 132-142

RAVEN, G.J.A., De Kriegsmarine in Nederland 1940-1945 : een lacune in de geschiedschrijving. 8, 1989, 207-214

RIDDER, C.J. DEN, Gedenk de gevangenen alsof gij medegevangenen waart. De loskoop van Hollandse zeelieden uit Barbarijse vangenschap, 1600-1746. 5, 1986, 1, 3-22

ROMBURGH, C.P.P. VAN, Seinmeester Theodorus Pansier en de Hollandse kustbeïning, 1803-1814. 10, 1991, 149-159

QUAK, J.J., Maritiem-historische aspecten van Het Fregatschip Johanna Maria. 9, 1990, 121-134

ROYEN, P.C. VAN, De sleutels van de Sont terug in Amsterdam. 9, 1990, 103-107

ROYEN, P.C. VAN, Moedernegotie en kraamkamer : schippers en scheepsvolk op de Nederlandse vrachtvaart in Europese wateren vanaf de zeventiende tot in de negentiende eeuw. 9, 1990 (Themanummer), 49-63

SCHOUWENBURG, K.L. VAN, Het personeel op de schepen van de Kamer Delft der VOC in de eerste helft der 18e eeuw. 7, 1988, 76-93

SCHOUWENBURG, K.L. VAN, Het personeel op de schepen van de Kamer Delft der VOC in de tweede helft der 18e eeuw. 8, 1989, 179-186

SEPP, J., De overgang van zeil naar moter in de binnenvaart, 1900-1940. 7, 1988, 164-175

SNAPPER, F., De zeescheepvaart in het Maasgebied in de periode 1754-1776. 3, 1984, 1, 15-30

SNAPPER, F., Koning-stadhouder Willem III en de commerciël-financiële structuur van de republiek. 8, 1989, 19-24

TEITLER, G., Het ontslag van Vice-Admiraal F. Pinke, Commandant Zeemacht in Nederlands-Indië, in de zomer van 1916. 6, 1987, 26-37

UFKES, T., 'Van Langesund tot Dollard tou'. Houttransport van Noorwegen naar Delfzijl in 1687. 4, 1985, 2, 99-102

VEEN, J.A. VAN DER, Zie: DAVIDS, C.A., J.A. VAN DER VEEN en E.A. DE VRIES

VERAGHTERT, K., The expansion of the port of Antwerp. Cooperation and conflict between the city, the government and the Chamber of Commerce, 1850-1890. 8, 1989, (Themanummer), 125-136

VLIET, A.P. VAN, Kapers op de kust : Maasluis en de Duinkerker kapers. 6, 1987, 3-12

VOORT, J.P. VAN DE, Het visserijonderwijs in Nederland in de 19e en vroeg 20e eeuw. Een overzicht. 4, 1985, 3, 220-234

VRIES, E.A. DE, Zie: DAVIDS, C.A., J.A. VAN DER VEEN en E.A. DE VRIES

WAGENAAR, M., Amsterdam harbour between 1850 and 1940 : from national focus to regional prop. 8, 1989, (Themanummer), 107-124

WALDA, S.R., Schipper Cornelis Gerrits; een Medemblicker vaart op de West, 1783-1789. 3, 1984, 2, 98-126

WETERING, H.C.M. VAN DE, De VOC en de kapers van Angria : een expeditie naar de westkust van India in 1739. 10, 1991, 117-130

BOEKBESPREKINGEN EN -AANKONDIGINGEN

(Gerangschikt op onderwerp; daarbinnen op alfabet)

Naslagwerken

BEYLEN, J. VAN, Zeilvaart lexicon : viertalig maritiem woordenboek. Weesp, 1985. 6, 1987, 46-47 (*L.M. Akveld*)

HEAL, V., Britain's maritime heritage : a guide to historic vessels, museums and maritime collections. Londen, 1988. 8, 1989, 95-96 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)

HILDEBRAND, H.H. e.a., Die deutsche Kriegsschiffe. Biographien. Ein Spiegel der Marinegeschichte von 1815 bis zur Gegenwart. Herford, 1982. 2, 1983, 1, 47-48 (*J. Verbeek*)

HOFLAND, P.J., Inventaris van het archief van de afdeling algemene zaken van de gemeentesecretarie van Amsterdam 1812-1945. Amsterdam, 1989. 9, 1990, 62 (*P.C. van Royen*)

LIEVENSE-PELSER, E., Inventaris van het archief van het college van aalmoezeniers, sedert 1666 van regenten van het aalmoezeniersweeshuis 1613-1825 (1828). Amsterdam, 1988. 8, 1989, 96 (*P.C. van Royen*)

LINDEBOOM, L., Oude K.P.M.-schepen van 'Tempo Doeloe', deel I. Bilthoven, 1988. 9, 1990, 162 (*L.L. von Münching*)

MARITIEM Jaarboek 1984, G.J. de Boer (red). Alkmaar, 1985. 6, 1987, 52 (*J.R. Bruijn*)

ORANDA : de Nederlanden in Japan (1600-1868). Brussel, 1989. 9, 1990, 163-164 (*L.M. Akveld*)

PATRICK, M. (ed.), Sources of information for maritime history. Z.pl., 1984. 6, 1987, 50-51 (*J.P. van de Voort*)

PETERS, H.J.M.W., The Crone Library : books on the art of navigation left by Dr. Ernst Crone to the Scheepvaart Museum in 1975 and books on the same subject acquired by the Museum previously : including a biography, a short history on the art of navigation in the Netherlands and a list of the Cro-

ne collection of nautical instruments : a descriptive special catalogue with annotations, indexes and an introduction to the catalogue. Nieuwkoop, 1989. 10, 1991, 63-65 (*C.A. Davids*)

SEEFART und Geschichte : eine Kunstaustellung des Deutschen Marineinstituts. Herford, 1986. 7, 1988, 107-108 (*A. Knops*)

STIMSON, A., The Mariner's Astrolabe : a survey of known, surviving sea astrolabes. Utrecht, 1988. 8, 1989, 92-93 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)

TERRA Australis : the furthest shore. Sydney, 1988. 8, 1989, 98-99 (*L.M. Akveld*)

VRIES, D.P. DE, Inventaris van de archieven van de bewoners van het huis annex kantoor van de Firma M.H. Kingma te Makkum 1726-1932. Leeuwarden, 1989. 9, 1990, 62-63 (*P.C. van Royen*)

WIECHERS, K.-H., Und fuhren weit übers Meer : zur Geschichte der ostfriesischen Segelschiffahrt, band II : Hafen der Ems. Norden, 1988. 9, 1990, 57 (*H.J.A. Dessens*)

Algemene maritieme literatuur

(PROCEEDINGS). The interactions of Amsterdam and Antwerp with the Baltic region 1400-1800. / De Nederlanden en het Oostzeegebied 1400-1800. Leiden, 1983. 4, 1985, 1, 54-55 (*P.C. van Royen*)

BANG-ANDERSEN, A. e.a. (eds.), The North Sea : a highway of economic and cultural exchange : character - history. Stavanger, 1985. 6, 1987, 44-45 (*J.P. van de Voort*)

BROEZE, F. en G. HENDERSON, Western Australians & the sea, our maritime heritage. Perth, 1986. 7, 1988, 197 (*L.H. de Vries-Zuiderbaan*)

CEDERLUND, C.O. (ed.), Postmedieval boat and ship archaeology. Oxford, 1985. 6, 1987, 52-53 (*L.M. Akveld*)

DIEPRAAM, J. en O. MEETER, De bel luidt over 't water : het Nationaal Scheepvaartmuseum te Antwerpen en het Maritiem Museum 'Prins Hendrik' te Rotterdam. Amsterdam/Den Haag, 1988. 8, 1989, 217 (*H. Hazelhoff Roelfzema*)

FILGUEIRAS, O.L. (ed.), Local boats. Oxford, 1988. 8, 1989, 225-226 (*L.M. Akveld*)

FISCHER, L.R. e.a. (eds.), Change and adaptation in maritime history : the North Atlantic fleets in the 19th century. St. John's, 1985. 6, 1987, 48-49 (*F.J.A. Broeze*)

FISHER, S. (ed.), Lisbon as a port town, the British seaman and other maritime themes. Exeter, 1988. 9, 1990, 52 (*J.R. Bruijn*)

FRIEDLAND, K. (ed.), Maritime aspects of migration. Keulen/Wenen, 1989. 10, 1991, 61-62 (*Jan Lucassen*)

HAAN, H. den, Het Lof der Zeevaart. Uitgeest, 1985. 6, 1987, 51-52 (*J.R. Bruijn*)

JAARBOEK 1985 van het Fries Scheepvaart Museum en Oudheidkamer. Sneek, 1986. 7, 1988, 110 (*H. Dessens*)

JAARBOEK 1986 van het Fries Scheepvaart Museum en Oudheidkamer. Sneek, 1987. 7, 1988, 196 (*H. Dessens*)

JAARBOEK 1987 van het Fries Scheepvaart Museum en Oudheidkamer. Sneek, 1988. 7, 1988, 196-197 (*L.M. Akveld*)

JAMIESON, G. (ed.), A people of the sea : the maritime history of the Channel Islands. Londen/New York, 1986. 6, 1987, 177 (*J.R. Bruijn*)

LESGER, C.M., Hoorn als stedelijk knooppunt : stedensystemen tijdens de late Middeleeuwen en vroeg-moderne tijd. Hilversum, 1990. 10, 1991, 165-166 (*P.C. van Royen*)

MEDEDELINGEN van de Marine Academie XXVII. Z.pl., 1988. 9, 1990, 52-53 (*J.R. Bruijn*)

MINCHINTON, W. (ed.), The Northern Seas : politics, economics, culture : eight essays. Pontefract, 1989. 9, 1990, 53 (*L.M. Akveld*)

MÜLLER, H.-O., Die Leuchtfeuer von Cuxhaven und Neuwerk. Herford, 1984. 4, 1985, 1, 52-53 (*H. van Suchtelen*)

RAHN, W. (ed.), Die deutsche Flotte im Spannungsfeld der Politik 1848-1985 : Vorträge und Diskussionen der 25. Historisch-Taktischen Tagung der Flotte 1985. Herford, 1985. 6, 1987, 179-180 (*G.J.A. Raven*)

REYNOLDS, C.G. (ed.), Global crossroads and the American seas. Missoula, MT, 1988. 9, 1990, 51-52 (*L.M. Akveld*)

SCHMITT, E. (ed.), Dokumente zur Geschichte der europäischen Expansion. Band I : Die mittelalterlichen Ursprünge der europäischen Expansion. Band II : Die großen Entdeckungen. München, 1986 en 1984. 6, 1987, 181-182 (*Els M. Jacobs*)

SCHMITT, E. (ed.), Dokumente zur Geschichte der europäischen Expansion. Band III : Der Aufbau der Kolonialreiche. Band IV : Wirtschaft und Handel der Kolonialreiche. München, 1987 en 1988. 10, 1991, 60-61 (*E.M. Jacobs*)

SECOND International Conference on Indian Ocean Studies (ICIOS II). Vol. E, Maritime studies : shipping, trade and port-cities; Vol. G, The Portuguese in the Indian Ocean region. Bentley, WA, 1984. (Proceedings) 6, 1987, 42-43 (*F.S. Gaastra*)

SEWN plank boats, S. McGrail and E. Kentley (eds.). Oxford, 1985. 6, 1987, 53 (*L.M. Akveld*)

SPOONER, F.C., Amsterdam insurance and maritime Europe, 1766-1780. Cambridge, 1983. 8, 1989, 235 (*E.S. van Eyck van Heslinga*)

COCK BUNING, A.M. DE e.a., Nederland en Australië : 200 jaar vriendschappelijke betrekkingen. Amsterdam, 1988. 8, 1989, 98 (*P.C. van Royen*)

TRADING companies in Asia, 1600-1830. Utrecht, 1986. 6, 1987, 187 (*C.R. Boxer*)

VALE, V., The American peril. Challenge to Britain on the North Atlantic 1901-04. Manchester, 1984. 5, 1985, 1, 56-57 (*F.J.A. Broeze*)

VOS, A.DE, Nationaal Scheepvaartmuseum Antwerpen. Brussel, 1989. 9, 1990, 171 (*L.M. Akveld*)

WIEDEN, H. BEI DER (ed.), Schiffe und Seefahrt in der südlichen Ostsee. Keulen/Wenen, 1986. 6, 1987, 183-184 (*J.Th. Lindblad*)

WILSON, Ch. en D. PROCTOR (eds.), 1688 : the seaborne alliance and diplomatic revo-

lution. Greenwich, 1989. 9, 1990, 164 (*L.M. Akveld*)

WILSON, T., Flags at sea : a guide to the flags flown at sea by British and some foreign ships, from the 16th century to the present, illustrated from the collections of the National Maritime Museum. Londen, 1986. 6, 1987, 185 (*J.P. Puype*)

Maritieme iconografie

BERKO, P. EN V. BERKO, Marines van Belgische schilders geboren tussen 1750 en 1875. Knokke-Heist, 1984. 4, 1985, 2, 130-131 (*J. van Beylen*)

CORDINGLY, D., Nicholas Pocock 1740-1821. Londen, 1986. 6, 1987, 168-169 (*R.E.J. Weber*)

DORLEIJN, P., Zuiderzeevisserij in beeld. Zutphen, 1987. 7, 1988, 118 (*L.M. Akveld*)

ELLIOT, R.S. en A.D. McNAIRN, Reflections of an era : portraits of 19th-century New Brunswick ships. St. John, 1987. 7, 1988, 108-109 (*J.*)

ELLMERS, D., Maritimes Silber im Industriezeitalter : Glanzlichter in Alltag der Schifffahrt.

Bremerhaven/Hamburg, 1989. 10, 1991, 161-162 (*L.M. Akveld*)

HALL, E.W., Sperm whaling from New Bedford. Clifford W. Ashley's photographs of the bark 'Sunbeam' in 1904. New Bedford, 1982. 2, 1983, 2, 42 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)

HUIJBRECHT, P.J. en E.T.J. REINDERS-MA, In weer en wind : de 'oude' visserij in Zeeland. Middelburg, 1987. 7, 1988, 118 (*J.P. van de Voort*)

KEYES, G.S. (ed.), Mirror of empire : Dutch marine art of the seventeenth century. Minneapolis, MN, 1990. 10, 1991, 163-164 (*L.M. Akveld*)

LUNDBECK, J., Fischerei im Samland : fotografische Dokumente der Fischerei an Samlands Nordküste 1926-1928; inl. Boye Meyer-Friese. Herford, 1987. 9, 1990, 161 (*L.M. Akveld*)

MERTENS, S., Seesturm und Schiffbruch : eine motivgeschichtliche Studie. Hamburg,

1987. 7, 1988, 192-193 (*A. Knops*)

MEULEN, C. VAN DER, Met het oog op zee : de Nederlandse reddingmaatschappijen in beeld. Amsterdam, 1989. 9, 1990, 168 (*L.L.M. Eekhout*)

MEULEN, C. VAN DER, Varend vissen : portret van 40 jaar visserij. Alkmaar, 1986. 6, 1987, 187 (*J.P. van de Voort*)

NEILL, P., Maritime America : art and artifacts from America's great nautical collections. New York, 1988. 8, 1989, 229-230 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)

QUARM, R. en J. WYLLIE, W.L. Wyllie, marine artist, 1851-1931. Londen, 1981. 2, 1983, 1, 49-50 (*J. van Beylen*)

RUDOLPH, W., Das Schiff als Zeichen : bürgerliche Selbstdarstellung in Hafentypen. Berlin, 1987. 7, 1988, 195-196 (*J.M.G. van der Poel*)

SCHIAFFINO, P., The sailing ships of Camogli. Genua, 1987. 7, 1988, 197-198 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)

VOC 1602-1799 : [kalender 1990]; inl. Roelof van Gelder. Rotterdam, 1990. 9, 1990, 171 (*L.M. Akveld*)

VRIES, S. DE, De lucht in gevlogen, de hemel in geprezen : eerbewijzen voor Van Speyk. Haarlem, 1988. 7, 1988, 196 (*J.R. Bruijn*)

Marine – algemeen

BACKER DIRKS, F.C., De Gouvernementsmarine in het voormalige Nederlands-Indië in haar verschillende tijdsperiodes geschetst, 1861-1949. Deel 1. Weesp, 1985. 6, 1987, 43-44. Deel 2. Weesp, 1986. Deel 3. Houten, 1986. 6, 1987, 163 (*G. Teitler*)

JAARBOEK van de Koninklijke Marine 1987. Den Haag, 1988. 8, 1989, 219 (*L.M. Akveld*)

LEHMANN, L.Th., De galeien : een bijdrage aan de kennis der zeegeschiedenis. Amsterdam, 1987. 7, 1988, 112-113 (*C. Koe-man*)

MACDOUGALL, PH., The Chatham Dockyard story. Rochester, 1981. 3, 1984, 2, 130-131 (*Ph.M. Bosscher*)

MARDER, A.J., Old friends, new enemies. The Royal Navy and the Imperial Japanese Navy. Strategic illusions 1936-1941. Oxford, 1981. 3, 1984, 2, 131-133 (*Ph.M. Bosscher*)

RAVEN, G.J.A. (ed.), De Kroon op het anker : 175 jaar Koninklijke Marine. Amsterdam, 1988. 8, 1989, 231-233 (*N. Delfos*)

REINDERS FOLMER-van PROOIJEN, C., Rijkswerf Willemsoord 1822-1982. Overzicht van de geschiedenis van terreinen en gebouwen. Den Helder, 1982. 3, 1984, 2, 130-131 (*Ph.M. Bosscher*)

SMITH, G., King's Cutters : the Revenue Service and the War against Smuggling. Londen, 1983. 8, 1989, 234-235 (*E.S. van Eyck van Heslinga*)

SWEETMAN, J., American naval history : an illustrated chronology of the U.S. Navy and Marine Corps 1775 – present. Annapolis, Md, 1984. 6, 1987, 50 (*J.R. Verbeek*)

TREUE, W. (ed.), Geschichte der französischen Marine. Herford, 1982. 2, 1983, 2, 48-50 (*G.J.A. Raven*)

WALLE, H. (ed.), Der Einsatz von Seestreitkräften im Dienst der auswärtigen Politik. Herford, 1983. 2, 1983, 2, 48-50 (*G.J.A. Raven*)

WALLE, H. (ed.), Der Marine-Offizier als Führer im Gefecht. Vorträge auf der historisch-taktischen Tagung der Flotte 1983. Herford, 1984. 4, 1985, 1, 55-56 (*G.J.A. Raven*)

Marine – tot 1700

FOREEST, H.A. VAN e.a., De Vierdaagse Zeeslag 11-14 juni 1666. Amsterdam, 1984. 4, 1985, 1, 45-47 (*J.-H. Puype*)

KUIJL, A. VAN DER, De Glorieuze Overtocht : de expeditie van Willem III naar Engeland in 1688. Amsterdam, 1988. 8, 1989, 224-225 (*L.M. Akveld*)

MARTIN, P., Spanish Armada prisoners : the story of the 'Nuestra Señora del Rosario' and her crew, and of other prisoners in England 1587-1598. Exeter, 1988. 8, 1989, 226-227 (*J.C.A. Schokkenbroek*)

SHOMETTE, D.G. en R.D. HASLACH, Raid on America : the Dutch naval campaign

of 1672-1674. Columbia, S.C., 1989. 9, 1990, 169-171 (*R.B. Prud'homme van Reine*)

WANING, C.J.W. en A. VAN DER MOER, Dese aengenaeme tocht. Chatham 1667 herbezien door zeemansogen. Zutphen, 1981. 1, 1982, 2, 155-156 (*G.J.A. Raven*)

Kaapvaart en zeeroverij

VERHEES-VAN MEER, J.Th.H., De Zeeuwse kaapvaart tijdens de Spaanse Successieoorlog 1702-1713. Middelburg, 1986. 6, 1987, 182-183 (*Johannes M. Postma*)

Marine – 18e en 19e eeuw

GREENHILL, B. en A. GRIFFARD, The British Assault in Finland, 1854-1855 : a forgotten naval war. Londen, 1988. 9, 1990, 57-58 (*J.R. Verbeek*)

KLUDAS, A., Rickmers. 150 Jahre Schiffbau und Schifffahrt 1834-1984. Herford, 1984. 4, 1985, 1, 49-50 (*F.J.A. Broeze*)

RODGER, N.A.M., The wooden world : an anatomy of the Georgian Navy. Londen, 1986. 7, 1988, 116-117 (*J.R. Bruijn*)

STELLINGWERFF, J., Zijne Majesteits raderstoomschip 'Soembing' overgedragen aan Japan, De drie diplomatieke reizen van kapitein G.J. Fabius ter opening van Deshima en Nagasaki in 1854, 1855 en 1856. Zutphen, 1988. 9, 1990, 56 (*P. Oost*)

Marine – 20e eeuw : algemeen

BOSSCHER, PH. M., De Koninklijke marine in de Tweede Wereldoorlog. Deel I. Franeker, 1984. 3, 1984, 2, 128-129 (*G.J.A. Raven*)

COUTAU-BEGARIE, H., Castex – le stratège inconnu. Parijs, 1985. 6, 1987, 169-170 (*G. Teitler*)

COUTAU-BEGARIE, H., La puissance maritime : Castex et la stratégie navale. Parijs, 1985. 6, 1987, 170 (*G. Teitler*)

HOLST PELLEKAAN R.E. VAN e.a., Patrouilleren voor de papoea's : de Koninklijke marine in Nederlands Nieuw-Guinea 1945-1960. Amsterdam, 1989. 10, 1991, 65 (*G.M.W. Acda*)

STODTER, R., Schicksalsjahre deutscher Seeschiffahrt 1945-1955. Herford, 1982. 2, 1983, 1, 50-52 (H. Reuchlin)

Marine – 20e eeuw : eerste wereldoorlog
CAMPBELL, J., Jutland : an analysis of the fighting. Londen, 1986. 6, 1987, 167-168 (G. Jungslager)

Marine – 20e eeuw : tweede wereldoorlog
BOSSCHER, Ph.M., De Koninklijke Marine in de Tweede Wereldoorlog. Deel 2. Franeker, 1986. 6, 1987, 165-167. Deel 3. Franeker, 1990. 9, 1990, 172-173 (G.J.A. Raven)
MALLMANN SHOWELL, J.P., U-Boat Command and the Battle of the Atlantic. Londen, 1989. 9, 1990, 167-168 (W.H. Lutgert)
MUNCHING, L.L. VON, De Nederlandse koopvaardijvloot in de Tweede Wereldoorlog : de lotgevallen van Nederlandse koopvaardij-schepen en hun bemanning. Deel II. Amsterdam, 1986. 6, 1987, 179 (A.R. Kelder)
SCHENK, P., Invasion of England 1940 : the planning of operation Sealion. Londen, 1990. 10, 1991, 67-68 (F.C. van Oosten)

Koopvaardij : algemeen

ANDREWS, K.R., Trade, plunder and settlement : maritime enterprise and the genesis of the British empire 1480-1630. Cambridge, 1984. 6, 1987, 41-42 (J.R. Bruijn)
COTTRELL, P.L. en D.H. ALDCROFT (eds.), Shipping, trade and commerce. Essays in memory of Ralph Davis. Leicester, 1981. 2, 1983, 1, 44-46 (F.J.A. Broeze)
FISCHER, L.R. en E.W. SAGER (eds.), Merchant shipping and economic development in Atlantic Canada. St. John's, 1982. 2, 1983, 2, 40-41 (F.J.A. Broeze)
FISHER, S. (ed.), West Country maritime and social history: some essays. Exeter, 1980. 2, 1983, 2, 41-42 (F.J.A. Broeze)
GRAHAM, G.S., The China station: war and diplomacy 1830-1860. Oxford, 1978. 3, 1984, 2, 129-130 (L. Blussé)
SCAMMELL, G.V., The world encompassed. The first European maritime empires c.

800-1650. Londen/New York, 1981. 2, 1983, 2, 47-48 (E.M. Jacobs)
THROWER, N.J.W. (ed.), The three voyages of Edmond Halley in the 'Paramore' (1698-1701). Londen, 1982. 2, 1983, 1, 52-53 (W.F.J. Mörzer Bruyns)
VERMEERSCH, V. (ed.), Brugge en de zee: van Bryggia tot Zeebrugge. Antwerpen, 1982. 3, 1984, 1, 62-64 (L.M. Akveld)
VRIES, J. DE, Barges and capitalism. Passenger transportation in the Dutch economy 1632-1839. Wageningen, 1978. 2, 1983, 1, 53-56 (F. Snapper)
WIECHERS, K.-H., 'Und fuhren weit übers Meer'. Zur Geschichte der ostfriesischen Segelschiffahrt. Bd. I. Norden, 1984. 5, 1986, 1, 58 (H. Dessens)

Koopvaardij : rederij

BOOM, F. e.a., Een eeuw spoorwegveerdienst Enkhuizen-Stavoren. Amsterdam, 1987. 8, 1989, 96 (H.J.A. Dessens)
FLIERMAN, A.H., 'Het centrale punt in de reederswereld'. De Koninklijke Nederlandse Redersvereniging 1905-1980. 75 Jaar ondernemersorganisatie in de zeevaart. Weesp, 1984. 5, 1986, 1, 48-49 (F.J.A. Broeze)
KORVER, H.J., Koninklijke Boot. Beeld van een Amsterdamse scheepvaartonderneming 1856-1981. Amsterdam, 1981. 1, 1982, 2, 152-153 (F.J.A. Broeze)
MacGREGOR, D.R., The China Bird : the history of Captain Killick, and the firm he founded : Killick Martin & Company. Londen, 1986, tweede herziene uitgave. 6, 1987, 178-179 (F.J.A. Broeze)
SCHOLTEN, B.W. en F.M.E. HAALMEYER, Rotterdamsche Lloyd. Houten, 1988. 8, 1989, 233-234 (P. Oost)

Koopvaardij – om de oost

BEERS, J.K. en C. BAKKER, Westfriezen naar de Oost : de kamers der VOC te Hoorn en Enkhuizen en hun recruteringsgebied, 1700-1800. Hoorn, 1990. 10, 1991, 161 (L.L.M. Eekhout)
BLUSSÉ, L. en J. DE MOOR, Nederlanders

overzee. De eerste vijftig jaar, 1600-1650. Franeker, 1983. 4, 1985, 1, 43 (K. Ottenhoff)
BLUSSE, L., Strange company : Chinese settlers, mestize women and the Dutch in VOC Batavia. Dordrecht, 1986. 6, 1987, 164-165 (C.R. Boxer)
BOXER, C.R., Portugese India in the mid-seventeenth century. Delhi, 1980. 1, 1982, 1, 62 (F.S. Gaastra)
BRUIJN, J.R. en J. LUCASSEN (eds.), Op de schepen der Oost-Indische Compagnie. Vijf artikelen van J. de Hullu. Groningen, 1980. 1, 1982, 1, 63-65 (F.S. Gaastra)
EYCK VAN HESLINGA, E.S. VAN, Van compagnie naar koopvaardij : de scheepvaartverbinding van de Bataafse Republiek met de koloniën in Azië 1795-1805. Amsterdam, 1988. 8, 1989, 85-86 (F.J.A. Broeze)
GELDER, R. VAN en L. WAGENAAR, Sporen van de Compagnie : de VOC in Nederland. Amsterdam, 1988. 9, 1990, 61-62 (Remmelt Daalder)
KORTE, J.P. DE, De jaarlijkse financiële verantwoording in de Verenigde Oostindische Compagnie. Leiden, 1984. 4, 1985, 1, 50-52 (F. Snapper)
KROMHOUT, R. (ed.), Het Machtige Eyland : Ceylon en de V.O.C. 's-Gravenhage, 1988. 8, 1989, 222 (E.S. van Eyck van Heslinga)
MOESHART, H.J. (ed.), Journaal van jonkheer Dirk de Graeff van Polsbroek 1857-1870 : belevenissen van een Nederlands diplomaat in het 19e-eeuwse Japan. Assen, 1987. 7, 1988, 113-114 (Els M. Jacobs)
RIETBERGEN, P.J.A.N., De eerste landvoogd Pieter Both (1568-1615) : gouverneur-generaal van Nederlands-Indië (1609-1614). Zutphen, 1987. 7, 1988, 194-195 (Els M. Jacobs)
SANTEN, H.W. VAN, De Verenigde Oost-Indische Compagnie in Gujarat en Hindustan, 1620-1660. Leiden, 1983. 3, 1984, 2, 137-138 (C.R. Boxer)
SUTTON, J., Lords of the East: the East India Company and its ships. Londen, 1981. 3, 1984, 1, 61-62 (E.S. van Eyck van Heslinga)

Koopvaardij – vaart om de west

GOSLINGA, C.Ch., The Dutch in the Caribbean and in the Guianas 1680-1791. Assen, 1985. 6, 1987, 173-174 (J.P. van de Voort)
SPRUIT, R., Zout en slaven : de geschiedenis van de Westindische Compagnie. Houten, 1988. 7, 1988, 198 (J.P. van de Voort)

Koopvaardij – zeilvaart 19e 20e eeuw

BURMESTER, H., Die Viermastbark 'Lisbeth' ex-'Pendragon Castle'. Kauffahrtei unter Segel bis ins 20. Jahrhundert. Oldenburg, 1982. 4, 1985, 1, 43-44 (J.J.A. Wijn)

Koopvaardij – stoom- en motorvaart

DIEPRAAM, J. e.a., Met olie op de golven : 100 jaar tankvaart. Rotterdam, 1986. 6, 1987, 172-173 (F.J.A. Broeze)
KLUDAS, A., Die Geschichte der Deutschen Passagierschiffahrt. Band 1 : die Pionierjahre von 1850 bis 1890. Band 2 : Expansion auf allen Meeren, 1890 bis 1900. Band 3 : Sprunghaftes Wachstum 1900 bis 1914. Band 4 : Vernichtung und Wiedergeburt 1914 bis 1930. Band 5 : Eine Ara geht zu Ende : 1930 bis 1990. Hamburg, 1986-1990. 7, 1988, 110-112; 8, 1989, 220-222; 9, 1990, 165-167; 10, 1991, 164-165 (F.J.A. Broeze)

Walvisvaart

FORSTER, H., The South Sea whaler : an annotated bibliography of published historical, literary and art material relating to whaling in the Pacific Ocean in the 19th century. Sharon, Mass., 1985. 6, 1987, 53 (J.R. Bruijn)
HACQUEBORD, L., Smeerenburg. Het verblijf van Nederlandse walvisvaarders op de westkust van Spitsbergen in de zeventiende eeuw. Amsterdam, 1984. 4, 1985, 2, 132-133 (W.F.J. Mörzer Bruyns)
HACQUEBORD, L. en W. VROOM (ed.), Walvisvaart in de Gouden Eeuw : opgravingen op Spitsbergen. Amsterdam, 1988. 8, 1989, 93-95 (J.)
LYTLE, TH.G., Harpoons and other whalecraft. New Bedford, 1984. 5, 1986, 1, 55-56 (L. Hacquebord)

Zee- en binnenvisserij

- BOELMANS KRANENBURG, H.A.H. en J.P. VAN DE VOORT, Een zee te hoog. Scheepsrampen bij de Nederlandse zeevisserij 1860-1976. Bussum, 1979. 1, 1982, 2, 145-147 (*A. Blussé van Oud-Alblas*)
- BOSSAERS, K.W.J.M., Zuiderzeevissers : geschiedenis van de belangenorganisaties van de vissers op Zuiderzee en IJsselmeer. Zutphen, 1987. 7, 1988, 106-107 (*J.P. van de Voort*)
- DORLEIJN, P., Van gaand en staand want. De zeilvisserij voor en na de afsluiting van de Zuiderzee. Bussum, 1982. 2, 1983, 1, 46-47 (*J. van Beylen*)
- GROOT, S.J. DE, Een eeuw visserijonderzoek in Nederland 1888-1988. IJmuiden, 1988. 8, 1989, 87-88 (*J.P. van de Voort*)
- HOVART, P., Zeevisserijbeheer in vroegere eeuwen : een analyse van normatieve bronnen. Gent, 1985. 6, 1987, 54 (*J.P. van de Voort*)
- JONG, D.J. DE (ed.), Hardinxveld en de riviervisserij. Hardinxveld-Giessendam, 1988. 8, 1989, 96 (*H.J.A. Dessens*)
- VERBANCK, J. e.a., Haring en sprout in drijf- en stroopnet. Z.pl., 1986. 6, 1987, 186 (*J.P. van de Voort*)
- WILLEMSSEN, R., Enkhuizen tijdens de Republiek : een economisch-historisch onderzoek naar stad en samenleving van de 16e tot de 19e eeuw. Hilversum, 1988. 8, 1989, 236-237 (*L.L.M. Eekhout*)
- ### Kust- en binnenvaart
- ACHILLES, W., Seeschiffe im Binnenland : der kombinierte Binnen-Seeverkehr in Deutschland. Hamburg, 1985. 6, 1987, 40-41 (*F. Loomeijer*)
- BOERMA, A., Coasters : schepen van de kustvaart toen en nu. Alkmaar, 1985. 6, 1987, 47-48 (*L. Bouma*)
- KEWELOH, H.-W., Auf den Spuren der Flösser : Wirtschafts- und Sozialgeschichte eines Gewerbes. Stuttgart, 1988. 8, 1989, 219 (*H.J.A. Dessens*)
- LOOMEIJER, F.R., Het water dun : compact

- 'De Onderlinge Vriendschap' 1835-1985. Groningen, 1985. 6, 1987, 54 (*H. Dessens*)
- LOOMEIJER, F.R., Zeilende kustvaarders. Alkmaar, 1985. 6, 1987, 177-178 (*L. Bouma*)
- MARSEILLE, T., Verkeer en vervoer op de Gelderse IJssel rond 1570. Leeuwarden, 1988. 8, 1989, 226 (*H.J.A. Dessens*)
- SCHOLL, L.U., Als die Hexen Schiffe schlepten : die Geschichte der Ketten- und Seilschleppfahrt auf dem Rhein. Hamburg, 1985. 7, 1988, 117 (*H. Dessens*)
- SCHUTTEN, G.J., Varen waar geen water is. Reconstructie van een verdwenen wereld. Geschiedenis van de scheepvaart ten oosten van de IJssel van 1300-1930. Hengelo, 1981. 4, 1985, 1, 53-54 (*F. Loomeijer*)
- SEPP, J.C., Van een oogje in het zeil naar een oortje op de kar. Ondernemersgedrag in de binnenlandse scheepvaart bij de overgang van zeil naar motor. Amsterdam, 1983. 3, 1984, 1, 59-61 (*H. Dessens*)

Ontdekkings- en wetenschappelijke reizen

- BELGICA : de eerste overwintering in Antarctica 1897-1899. Antwerpen/Stavanger, 1988. 8, 1989, 95 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)
- BROEZE, F.J., (ed.), A merchant's perspective : captain Jacobus Boelen's narrative of his visit to Hawaii in 1828. Honolulu, 1988. 8, 1989, 97-98 (*L.M. Akveld*)
- GILL, J.C.H., The missing coast : Queensland takes shape. Brisbane, Qld, 1988. 8, 1989, 86-87 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)
- GUTTRIDGE, L.F., Icebound : the 'Jeannette' expedition's quest for the North Pole. Annapolis, Md, 1986. 6, 1987, 174-175 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)
- KAYE LAMB, W. (ed.), A voyage of discovery to the North Pacific Ocean and round the world. Londen, 1984. 5, 1986, 1, 49-50 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)
- MORZER BRUYNS, W.F.J., (ed.), De eerste tocht van de Willem Barents naar de Noordelijke IJszee 1878 : de dagboeken van Antonius de Bruyne en Bastiaan Gerardus Baljé. Zutphen, 1985. 6, 1987, 49-50 (*L. Hacquebord*)

- SCHILDER, G. (ed.), Voyage to the Great South Land : Willem de Vlamingh 1696-1697. Sydney, 1985 [1987]. 7, 1988, 198 (*J.R. Bruijn*)

Loods-, bergings- en reddingswezen

- BOEKWIJF, H.A., Smakken en kuiven : vier eeuwen loodsdiensdienst op Amsterdam. IJmuiden, 1988. 8, 1989, 216-217 (*G.J.A. Raven*)
- GROOT, E.P. de, 75 jaar Titanic. Alkmaar, 1987. 7, 1988, 109-110 (*J.C.A. Schokkenbroek*)
- OVERWATER, A.M., Van leitsagher tot loods. 400 jaar loodsen van Rotterdam. Rotterdam, 1980. 2, 1983, 2, 44-47 (*C.F.L. Paul*)
- ROSSUM-VAN DER HEIJDEN, M. VAN, Literatuurrapport ten behoeve van de bewerking van de archieven van de Diensten voor het Loodswezen, de Betonning, Bebakening en Verlichting in het Eerste en Tweede District (1827-1945/1946). Winschoten, 1986. 7, 1988, 118 (*J.P. van de Voort*)
- VERKLEY, J.P.A., 'Bergers van het eerste uur' : de geschiedenis van de Nieuwe Berging Maatschappij te Maassluis, Dirkzwager Salvage Company. Maassluis, 1985. 6, 1987, 52 (*J.R. Bruijn*)

Sleepvaart

- GEER, M. VAN DE, Rijnsleepvaart van Basel naar Rotterdam -toen en nu. Alkmaar, 1986. 7, 1988, 109 (*H. Dessens*)

Baggerbedrijf

- VANDERSMISSEN, H., Ophogen en uitdiepen : tien eeuwen Nederlands baggerbedrijf. Den Haag, 1986. 6, 1987, 186 (*J.P. van de Voort*)

De mens op zee en in de haven

- ACDA, G.M.W. e.a., Tot een rechtschapen en kloek zeeman toe te rusten 1785-1985 : tweehonderd jaar Kweekschool voor de Zeevaart en Hogere Zeevaartschool Amsterdam. Zutphen, 1985. 6, 1987, 39-40 (*J.R. Bruijn*)
- BRUIJN, J.R. en E.S. VAN EYCK VAN HESLINGA, Maarten Schaap, een Katwijker

- ter koopvaardij (1782-1870) : een biografie en een dagboek. Amsterdam (etc.), 1988. 8, 1989, 84-85 (*H.J.A. Dessens*)
- BRUIJN, J.R. en E.S. VAN EYCK VAN HESLINGA (eds.), Mouterij. Oproer en berechting op schepen van de VOC. Haarlem, 1980. 2, 1983, 1, 43-44 (*S.W.P.C. Braunius*)
- BYRN Jr., J.D., Crime and punishment in the Royal Navy : discipline on the Leeward Islands Station 1784-1812. Aldershot, 1989. 9, 1990, 164-165 (*G.J.A. Raven*)
- DAVIDS, C.A., Wat lijdt den zeeman al verdriet. Het Nederlandse zeemanslied in de zeiltijd (1600-1900). Den Haag, 1980. 1, 1982, 2, 149-152 (*J. Grosveld*)
- DELPRAT, D.A., De reeder schrijft zijn journaal. Herinneringen van mr. D.A. Delprat. Den Haag, 1983. 3, 1984, 1, 56-58 (*F.J.A. Broeze*)
- DOEDENS, A. en L. MULDER, Tromp : het verhaal van een zeeheld : Maarten Harpertzoon Tromp 1598-1653. Baarn, 1989. 9, 1990, 63-64 (*R.B. Prud'homme van Reine*)
- DORR, S. (ed.), De kundige kapitein : brieven en bescheiden betrekking hebbende op Jan Olphert Vaillant, kapitein-ter-zee (1751-1800). Zutphen, 1988. 8, 1989, 222-224 (*R.B. Prud'homme van Reine*)
- GRAAF, T. DE, Odyssee van koopvaardijkapitein : de belevenissen van een koopvaardijkapitein tijdens de Tweede Wereldoorlog. Rotterdam, 1988. 8, 1989, 217-218 (*P.C. Jalhay*)
- HALPERN, P.G. (ed.), The Keyes papers. Selections from the private and official correspondence of Admiral of the Fleet baron Keyes of Zeebrugge. Deel II. Londen, 1980. 4, 1985, 1, 47-48 (*Ph.M. Bosscher*)
- HUDDART, W., Unpathed waters : the life and times of captain Joseph Huddart FRS 1741-1816. Londen, 1989. 10, 1991, 62-63 (*R.B. Prud'homme van Reine*)
- KAGIE, R., Jantjes van Leiden. Leiden, 1986. 6, 1987, 186 (*C.A. Davids*)
- KIEDEL, K.-P. e.a. (eds.), Arbeitsplatz Schiff : 100 Jahre See-Berufsgenossenschaft 1887-1987. Hamburg, 1987. 8, 1989, 90-91

(*R.B. Prud'homme van Reine*)
 KIEDEL, S. en K.-P. KIEDEL, Fernwehbilder : Hans Engelmeyer, Bordphotograph auf Passagierschiffen des Norddeutschen Lloyd, 1930 bis 1939. Hamburg, 1989. 9, 1990, 55-56 (*L.M. Akveld*)
 KUIPERS, H.E., En de zee wil met schepen geploegd zijn, 1833-1983: 150 jaar gemeentelijke zeevaartschool. Rotterdam, 1983. 3, 1984, 1, 58-59 (*J.R. Bruijn*)
 KUIPERS, H.E., Het water bolde tot de horizon. IJmuiden, 1985. 6, 1987, 53-54 (*C.A. Davids*)
 LOOMEIJER, F., Water over dek en luiken : het leven op de kust- en binnenvaart 1926-1936. Alkmaar, 1987. 7, 1988, 191-192 (*H. Dessens*)
 MARSH, A. en V. RYAN, The seamen : a history of the National Union of Seamen, 1887-1987. Oxford, 1989. 10, 1991, 65-67 (*J.R. Bruijn*)
 MATTHEI, D. e.a. (eds.), Marineschule Mürwik. Herford, 1985. 7, 1988, 113 (*J.C.A. Schokkenbroek*)
 NIJHOFF, E., Gezien de dreigende onrust in de haven : de ontwikkeling van de arbeidsverhoudingen in de Rotterdamse haven 1945-1965. Amsterdam, 1988. 8, 1989, 230-231 (*A.H. Flierman*)
 OMMER, R., G. PANTING (eds.), Working men who got wet. St. John's, 1980. 1, 1982, 1, 69-73 (*F.J.A. Broeze*)
 OOSTERWIJK, B., Koning van de koopvaart. Anthony van Hoboken (1756-1850). Rotterdam, 1983. 3, 1984, 2, 135-137 (*F.J.A. Broeze*)
 OOSTERWIJK, B., Reder in Rotterdam : Willem Ruys (1809-1889). Rotterdam, 1989. 9, 1990, 168-169 (*F.J.A. Broeze*)
 POPE, D., Life in Nelson's navy. Londen, 1981. 2, 1983, 1, 48-49 (*J.R. Bruijn*)
 ROYEN, P.C. VAN, Zeevarenden op de koopvaardijvloot omstreeks 1700. Amsterdam, 1987. 8, 1989, 91-92 (*H.J.A. Dessens*)
 TEITLER, G. (ed.), Dagboekantekeningen van vice-admiraal F. Pinke, commandant zeemacht in Nederlands Indië 1914-1916.

Den Haag, 1986. 6, 1987, 185-186 (*F.C. Backer Dirks*)
 WESTFRIESE, Een, zeeman als slaaf in Barbarije : verslag van de belevenissen van Jan Cornelisz Dekker in Marokko, 1715-1743; inl. van Piet Boon. Schoorl, 1987. 8, 1989, 236 (*E.S. van Eyck van Heslinga*)

Schip en scheepsbouw – algemeen

BEAUDOUIN, F., Bateaux des fleuves de France. Douarnenez, 1985. 7, 1988, 106 (*H. Dessens*)
 BEYLEN, J. VAN, De botter : geschiedenis en bouwbeschrijving van een Nederlands vissersschip. Weesp, 1985. 6, 1987, 45-46 (*Gert Jan Luijendijk*)
 BOT, J. LE, Les bateaux des côtes de la Bretagne Nord aux derniers jours de la voile. Grenoble, 1984. 5, 1986, 1, 54-55 (*J. van Beylen*)
 CADORET, B. e.a., Arvag : voiles au travail en Bretagne Atlantique. T. III. Douarnenez, 1985. 6, 1987, 167 (*J. van Beylen*)
 DETLEFSEN, G.U., Vom Ewer zum Containerschiff. Die Entwicklung der deutschen Küstenmotorschiffe. Herford, 1983. 4, 1985, 1, 44-45 (*F. Looimeijer*)
 FEYTER, C.A. DE, Industrial policy and shipbuilding. Changing economic structures in the Low Countries 1600-1980. Utrecht, 1982. 2, 1983, 2, 39-40 (*F.J.A. Broeze*)
 HAHN, H.M., Ships of the American Revolution and their models. Londen, 1988. 8, 1989, 88-89 (*J. van Beylen*)
 HARRIS, D.G., F.H. Chapman : the first naval architect and his work. Londen, 1989. 10, 1991, 162-163 (*L.M. Akveld*)
 HEINSIUS, P., Das Schiff der hansischer Frühzeit. Keulen, 1986. 6, 1987, 175-177 (*H. Vandersmissen*)
 KIRSCH, P., Die Galeonen : grosse Segelschiffe um 1600. München, 1988. 8, 1989, 219-220 (*L.M. Akveld*)
 KOCH, G. (red.), Boote aus aller Welt. (Berlijn, 1984). 5, 1986, 1, 51-52 (*J. van Beylen*)
 KOP, H.J.E. VAN DER, Vliegkampschepen. Geschiedenis en ontwikkeling van het vlieg-

kampschip Hr. Ms. Karel Doorman in de Koninklijke marine. Bussum, 1982. 4, 1985, 1, 50 (*Ph.M. Bosscher*)
 LAMBERT, A., Battleships in transition. The creation of the steam battlefleet 1815-1860. Londen, 1984. 5, 1986, 1, 52 (*S.J. de Groot*)
 LAVERY, B., The arming and fitting out of English schips of war 1600-1815. Londen, 1987. 7, 1988, 190 (*L.M. Akveld*)
 LAVERY, B., The ship of the line. Vol. I. The development of the battlefleet 1650-1850. Vol. II. Design, construction and fittings. Londen, 1984. 5, 1986, 1, 52-54 (*L.M. Akveld*)
 LEHMANN, L.Th., Galleys in the Netherlands. Amsterdam, 1984. 5, 1986, 1, 55 (*R.W. Unger*)
 LOOMEIJER, F., Met zeil en treil: de tjalk in binnen- en buitenvaart. Alkmaar, 1980. 1, 1982, 1, 66-69 (*A. Blussé van Oud-Alblas*)
 McGRAIL, S., Ancient boats in N.W. Europe : the archaeology of water transport to A.D. 1500. Londen, 1987. 8, 1989, 227 (*L.M. Akveld*)
 McKAY, J., The armed transport 'Bounty'. Londen, 1989. 9, 1990, 53-54 (*L.M. Akveld*)
 MCKEE, E., Working boats of Britain: their shape and purpose. Londen, 1983. 3, 1984, 2, 133-135 (*J. van Beylen*)
 MENZEL, H., Die Tjalk – das weitverbreiteste Binnenschiff der Niederlande : seine Entwicklung, Konstruktion und Bauweise. Kiel, 1986. 6, 1987, 187 (*L.A. Bouma*)
 OESTERLE, B., Eisbrecher aus aller Welt. Moers, DDR, 1988. 8, 1989, 231 (*L.L. von Münching*)
 SCHONKNECHT, R. en U. LAUE, Hochsee-frachter der Weltschiffahrt : Fähren, Spezialtransporter, Tanker. Moers, DDR, 1988. 8, 1989, 234 (*L.L. von Münching*)

Schip en scheepsbouw – scheepsbouw
 DIJK, A. VAN, Voor Pampus : de ontwikkeling van de scheepsbouw bij de Koninklijke Marine omstreeks 1860. Amsterdam, 1987. 9, 1990, 58-59 (*J.R. Verbeek*)
 MOSS, M. en J.R. HUME, Schipbuilders to

the world : 125 years of Harland & Wolff, Belfast, 1861-1986. Belfast, 1986. 7, 1988, 114-116 (*F.J.A. Broeze*)
 KOOP, G., K. GALLE en F. KLEIN, Von der kaiserlichen Werft zum Marinearsenal: Wilhelmshafen als Zentrum der Marinetechnik seit 1870. München, 1982. 3, 1984, 2, 130-131 (*Ph.M. Bosscher*)

Schip en scheepsbouw – schip

GAY, F. and V. GAY., The cruiser Bartolomeo Colleoni. Londen, 1987. 7, 1988, 118-119 (*L.M. Akveld*)
 GOODWIN, P., The 20-gun ship Blandford. Londen, 1987. 7, 1988, 118-119 (*L.M. Akveld*)
 KERBRECH, R.P. DE en D.L. WILLIAMS, Cunard White Star liners of the 1930s. Londen, 1988. 8, 1989, 89-90 (*L.L. von Münching*)
 KONINGS, C., De Nieuw Amsterdam. Middelburg, 1988. 8, 1989, 98 (*L.L. von Münching*)
 LAVERY, B., The colonial merchantman Susan Constant 1605. Londen, 1988. 8, 1989, 225 (*L.M. Akveld*)
 LAVERY, B., The 74-gun ship 'Bellona'. Londen, 1985. 6, 1987, 51 (*L.M. Akveld*)
 McKAY, J., The 100-gun ship 'Victory'. Londen, 1987. 6, 1987, 187-188 (*S.J. de Groot*)
 ROSS, A., The destroyer "The Sullivans". Londen, 1988. 8, 1989, 96 (*A. van Dijk*)
 TAKAKJIAN, P., The 32-gun frigate 'Essex'. Londen, 1990. 9, 1990, 173 (*L.M. Akveld*)
 WHITE, D., The frigate Diana. Londen, 1987. 7, 1988, 118-119 (*L.M. Akveld*)

Schip en scheepsbouw – bewapening

MONDFELD, W. ZU e.a., Schiffsgeschütze : 1350 bis 1870 : Band I. Herford, 1988. 8, 1989, 227-229 (*J.P. Puype*)

Schip en scheepsbouw – scheepssier

COSTA, G., Boegbeelden. Haarlem, 1980. 1, 1982, 2, 147-149 (*J. Grosveld*)
 LISBERG JENSEN, O., Figureheads and other ship ornaments at the Maritime Muse-

um of Gothenburg. Gotenburg, 1984. 6, 1987, 50 (*L.M. Akveld*)

Voortstuwing

HARLAND, J. en M. MEYERS, Seamanship in the age of sail. An account of the ship-handling of the sailing man-of-war 1600-1860, based on contemporary sources. Londen, 1984. 4, 1985, 1, 48-49 (*J. van Beylen*)

Maritieme archeologie

GREEN, J., The loss of the Verenigde Oostindische Compagnie retourschip 'Batavia', Western Australia, 1629 : an excavation report and catalogue of artifacts. Oxford, 1989. 9, 1990, 54-55 (*L.M. Akveld*)

GREENE, K., The archaeology of the Roman empire. Londen, 1986. 7, 1988, 117 (*L.M. Akveld*)

HENDERSON, G., Maritime archaeology in Australia. Perth, 1986. 7, 1988, 197 (*L.H. de Vries-Zuiderbaan*)

HENDERSON, G. en M. STANBURY, The Sirius : past and present. Sydney, 1988. 8, 1989, 218-219 (*L.M. Akveld*)

JOHNSTONE, P., The sea-craft of prehistory. Londen, 1980. 1, 1982, 1, 65-66 (*L.M. Akveld*)

LAVERY, B., The Royal Navy's first 'Invincible' 1744-1758 : the ship, the wreck, and the recovery. Portsmouth, 1988. 7, 1988, 190-191 (*L.M. Akveld*)

MUCKELROY, K. (ed.), Archeology under water. An atlas of the world's submerged sites. Londen, 1980. 1, 1982, 2, 153-155 (*F.J. Meijer*)

VLEK, R., The medieval Utrecht Boat : the history and evaluation of one of the first nautical archaeological excavations and reconstructions in the Low Countries. Oxford, 1987. 8, 1989, 97 (*L.M. Akveld*)

WEERD, M.D. DE, Schepen voor Zwammerdam : bouwwijze en herkomst van enkele vaartuigtypen in West- en Midden Europa uit de Romeinse tijd en de Middeleeuwen in archeologisch perspectief. Alkmaar, 1988. 9, 1990, 162-163 (*K. Vlierman*)

WRAK, Het, op de Pannenplaat. Harlingen, 1988. 9, 1990, 161-162 (*L.M. Akveld*)

ZWIERS, P.B. en K. VLIERMAN, De 'Lutina', een Overijssels vrachtschip, vergaan in 1888 : het onderzoek van een vrachtschip, gevonden op kavel H48 in Oostelijk Flevoland. Lelystad, 1988. 8, 1989, 96-97 (*L.M. Akveld*)

Kartografie en oceanografie

LANG, A. W., Kleine Kartengeschichte Frieslands zwischen Ems und Jade. Norden, 1985. 6, 1987, 51 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)

MCCONNELL, A., No sea to deep. The history of oceanographic instruments. Bristol, 1982. 2, 1983, 2, 43-44 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)

PUTMAN, R., Oude scheepskaarten en hun makers. Hoogtepunten uit vijf eeuwen cartografie. Amsterdam, 1983. 3, 1984, 2, 137 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)

REINKE-KUNZE, C., Den Meeren auf der Spur : Geschichte und Aufgaben der deutschen Forschungsschiffe. Herford, 1986. 6, 1987, 180-181 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)

VOC, De, in de kaart gekeken, 1602-1799 : cartografie en navigatie van de Verenigde Oostindische Compagnie; P. van Mil e.a. (eindred.). Den Haag, 1988. 7, 1988, 193-194 (*C. Koeman*)

(WAGHENAER). Lucas Jansz. Waghenaer van Enckhuysen. De maritieme cartografie in de Nederlanden in de zestiende en het begin van de zeventiende eeuw. Enkhuizen, 1984. 4, 1985, 1, 56-57 (*A.H. Huussen jr.*)

WIERINGA, F. e.a., De wereld volgens Blaeu : Blaeu's wereldkaart op groot formaat, 1646. Rotterdam, 1986. 6, 1987, 184-185 (*Peter van der Krogt*)

ZANDVLIET, K., De groote waereld in 't klein geschildert : Nederlandse kartografie tussen de middeleeuwen en de industriële revolutie. Alphen aan den Rijn, 1985. 6, 1987, 51 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)

Stuurmanskunst

BENNETT, J.A., The divided circle : a history of instruments for astronomy, navigation

and surveying. Londen, 1987. 8, 1989, 84 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)

DAVIDS, C.A., Zeewezen en wetenschap : de wetenschap en de ontwikkeling van de navigatietechniek in Nederland tussen 1585 en 1815. Amsterdam, 1985. 6, 1987, 170-172 (*C. Koeman*)

FANNING, A.E., Steady as she goes : a history of the Compass Department of the Admiralty. Londen, 1986. 6, 1987, 173 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)

KÖBERER, W. (ed.), Das rechte Fundament der Seefahrt. Deutsche Beiträge zur Geschichte der Navigation. Hamburg, 1982. 2, 1983, 2, 42-43 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)

Havens en waterwegen

COAD, J.G., Historic architecture of the Royal Navy - An introduction. Londen, 1983. 4, 1985, 2, 131-132 (*J. Grosfeld*)

KLUDAS, A., D. MAASS en S. SABISCH, Hafen Hamburg : die Geschichte des Hamburger Freihafens von den Anfängen bis zur Gegenwart. Hamburg, 1988. 9, 1990, 59-60 (*F.J.A. Broeze*)

SIGMOND, J.P., Nederlandse zeehavens tussen 1500 en 1800. Amsterdam, 1989. 9, 1990, 60-61 (*P.D.J. van Itersen*)

SUYKENS, F. e.a., Antwerp : a port for all seasons. Antwerpen, 1986, tweede druk. 8, 1989, 235-236 (*E.S. van Eyck van Heslinga*)

Zee- en binnenvaartrecht

SMIT, A.-M., Varen, vechten of berechten : Nederlandse maritieme rechtspraak op het grondgebied van Groot-Brittannië gedurende de Tweede Wereldoorlog. Arnhem, 1991. 10, 1991, 166-167 (*G.C. Roelofsen*)

Diversen

J.C.M. Warnsinckprijs van de Nederlandse Vereniging voor Zeegechiedenis 1990. 9, 1990, 159-160

MÖRZER BRUYNS, W.F.J., Het VOC schip Lastdrager en de J.C.M. Warnsinckprijs van de Nederlandse Vereniging voor Zeegechiedenis. 8, 1989, 79-82

BOEKBESPREKINGEN EN -AANKONDIGINGEN

(Alfabetisch op auteur)

(PROCEEDINGS). The interactions of Amsterdam and Antwerp with the Baltic region 1400-1800./ De Nederlanden en het Oostzeegebied 1400-1800. Leiden, 1983. 4, 1985, 1, 54-55 (P.C. van Royen)

ACDA, G.M.W. e.a., Tot een rechtschapen en kloek zeeman toe te rusten 1785-1985 : tweehonderd jaar Kweekschool voor de Zeevaart en Hogere Zeevaartschool Amsterdam. Zutphen, 1985. 6, 1987, 39-40 (J.R. Bruijn)

ACHILLES, W., Seeschiffe im Binnenland : der kombinierte Binnen-Seeverkehr in Deutschland. Hamburg, 1985. 6, 1987, 40-41 (F. Looimeijer)

ALDCROFT, D.H., Zie: COTTRELL, P.L. en D.H. ALDCROFT

ANDREWS, K.R., Trade, plunder and settlement : maritime enterprise and the genesis of the British empire 1480-1630. Cambridge, 1984. 6, 1987, 41-42 (J.R. Bruijn)

BACKER DIRKS, F.C., De Gouvernementsmarine in het voormalige Nederlands-Indië in haar verschillende tijdsperiodes geschetst, 1861-1949. Deel 1. Weesp, 1985. 6, 1987, 43-44. Deel 2. Weesp, 1986. Deel 3. Houten, 1986. 6, 1987, 163 (G. Teitler)

BAKKER, C., Zie: BEERS, J. K. en C. BAKKER

BANG-ANDERSEN, A. e.a. (eds.), The North Sea : a highway of economic and cultural exchange : character - history. Stavanger, 1985. 6, 1987, 44-45 (J.P. van de Voort)

BEAUDOUIN, F., Bateaux des fleuves de France. Douarnenez, 1985. 7, 1988, 106 (H. Dessens)

BEERS, J. K. en C. BAKKER, Westfriezen naar de Oost : de kamers der VOC te Hoorn en Enkhuizen en hun recruteringsgebied, 1700-1800. Hoorn, 1990. 10, 1991, 161 (L.L.M. Eekhout)

BELGICA : de eerste overwintering in Antarctica 1897-1899. Antwerpen/Stavanger, 1988. 8, 1989, 95 (W.F.J. Mörzer Bruyns)

BENNETT, J.A., The divided circle : a history of instruments for astronomy, navigation and surveying. Londen, 1987. 8, 1989, 84 (W.F.J. Mörzer Bruyns)

BERKO, P. en V. BERKO, Marines van Belgische schilders geboren tussen 1750 en 1875. Knokke-Heist, 1984. 4, 1985, 2, 130-131 (J. van Beylen)

BEYLEN, J. VAN, De botter : geschiedenis en bouwbeschrijving van een Nederlands vissersschip. Weesp, 1985. 6, 1987, 45-46 (G.J. Luijendijk)

BEYLEN, J. VAN, Zeilvaart lexicon : viertalig maritiem woordenboek. Weesp, 1985. 6, 1987, 46-47 (L.M. Akveld)

BLUSSÉ, L. en J. de MOOR, Nederlanders overzee. De eerste vijftig jaar, 1600-1650. Franeker, 1983. 4, 1985, 1, 43 (K. Ottenhoff)

BLUSSE, L., Strange company : Chinese settlers, mestize women and the Dutch in VOC Batavia. Dordrecht, 1986. 6, 1987, 164-165 (C.R. Boxer)

BOEKWIJLT, H.A., Smakken en kuiven : vier eeuwen loodsdiens op Amsterdam. IJmuiden, 1988. 8, 1989, 216-217 (G.J.A. Raven)

BOELMANS KRANENBURG, H.A.H. en J.P. VAN DE VOORT, Een zee te hoog. Scheepsrampen bij de Nederlandse zeevisserij 1860-1976. Bussum, 1979. 1, 1982, 2, 145-147 (A. Blussé van Oud-Alblas)

BOER, G.J. DE, Zie: MARITIEM Jaarboek 1984

BOERMA, A., Coasters : schepen van de kustvaart toen en nu. Alkmaar, 1985. 6, 1987, 47-48 (L. Bouma)

BOOM, F. e.a., Een eeuw spoorwegveerdienst Enkhuizen-Stavoren. Amsterdam, 1987. 8, 1989, 96 (H.J.A. Dessens)

BOSSAERS, K.W.J.M., Zuiderzeevissers : geschiedenis van de belangenorganisaties van de vissers op Zuiderzee en IJsselmeer. Zutphen, 1987. 7, 1988, 106-107 (J.P. van de Voort)

BOSSCHER, PH. M., De Koninklijke marine in de Tweede Wereldoorlog. Deel I. Franeker, 1984. 3, 1984, 2, 128-129 (G.J.A. Raven)

BOSSCHER, Ph.M., De Koninklijke Marine in de Tweede Wereldoorlog. Deel 2. Franeker, 1986. 6, 1987, 165-167 (G.J.A. Raven)

BOSSCHER, Ph.M., De Koninklijke Marine in de Tweede Wereldoorlog. Deel 3. Franeker, 1990. 9, 1990, 172-173 (G.J.A. Raven)

BOT, J. LE, Les bateaux des côtes de la Bretagne Nord aux derniers jours de la voile. Grenoble, 1984. 5, 1986, 1, 54-55 (J. van Beylen)

BOXER, C.R., Portugese India in the mid-seventeenth century. Delhi, 1980. 1, 1982, 1, 62 (F.S. Gaastra)

BROEZE, F. J., (ed.), A merchant's perspective : captain Jacobus Boelen's narrative of his visit to Hawaii in 1828. Honolulu, 1988. 8, 1989, 97-98 (L.M. Akveld)

BROEZE, F. en G. HENDERSON, Western Australians & the sea, our maritime heritage. Perth, 1986. 7, 1988, 197 (L.H. de Vries-Zuiderbaan)

BRUIJN, J.R. en E.S. VAN EYCK VAN HESLINGA, Maarten Schaap, een Katwijker ter koopvaardij (1782-1870) : een biografie en een dagboek. Amsterdam (etc.), 1988. 8, 1989, 84-85 (H.J.A. Dessens)

BRUIJN, J.R. en E.S. VAN EYCK VAN HESLINGA (eds.), Mouterij. Oproer en berechting op schepen van de VOC. Haarlem, 1980. 2, 1983, 1, 43-44 (S.W.P.C. Braunius)

BRUIJN, J.R. en J. LUCASSEN (eds.), Op de schepen der Oost-Indische Compagnie. Vijf artikelen van J. de Hullu. Groningen, 1980. 1, 1982, 1, 63-65 (F.S. Gaastra)

BURMESTER, H., Die Viermastbark 'Lisbeth' ex-'Pendragon Castle'. Kauffahrtei unter Segel bis ins 20. Jahrhundert. Oldenburg, 1982. 4, 1985, 1, 43-44 (J.J.A. Wijn)

BYRN Jr., J.D., Crime and punishment in the Royal Navy : discipline on the Leeward Islands Station 1784-1812. Aldershot, 1989. 9, 1990, 164-165 (G.J.A. Raven)

CADORET, B. e.a., Arvag : voiles au travail en Bretagne Atlantique. T. III. Douarnenez, 1985. 6, 1987, 167 (J. van Beylen)

CAMPBELL, J., Jutland : an analysis of the fighting. Londen, 1986. 6, 1987, 167-168 (G.

Jungslager)

CEDERLUND, C.O. (ed.), Postmedieval boat and ship archaeology. Oxford, 1985. 6, 1987, 52-53 (L.M. Akveld)

COAD, J.G., Historic architecture of the Royal Navy - An introduction. Londen, 1983. 4, 1985, 2, 131-132 (J. Grosfeld)

COCK BUNING, A.M. DE e.a., Nederland en Australië : 200 jaar vriendschappelijke betrekkingen. Amsterdam, 1988. 8, 1989, 98 (P.C. van Royen)

CORDINGLY, D., Nicholas Pocock 1740-1821. Londen, 1986. 6, 1987, 168-169 (R.E.J. Weber)

COSTA, G., Boegbeelden. Haarlem, 1980. 1, 1982, 2, 147-149 (J. Grosveld)

COTTRELL, P.L. en D.H. ALDCROFT (eds.), Shipping, trade and commerce. Essays in memory of Ralph Davis. Leicester, 1981. 2, 1983, 1, 44-46 (F.J.A. Broeze)

COUTAU-BEGARIE, H., Castex - le stratège inconnu. Parijs, 1985. 6, 1987, 169-170 (G. Teitler)

COUTAU-BEGARIE, H., La puissance maritime : Castex et la stratégie navale. Parijs, 1985. 6, 1987, 170 (G. Teitler)

DAVIDS, C.A., Wat lijdt den zeeman al verdriet. Het Nederlandse zeemanslied in de zeiltijd (1600-1900). Den Haag, 1980. 1, 1982, 2, 149-152 (J. Grosveld)

DAVIDS, C.A., Zeewezen en wetenschap : de wetenschap en de ontwikkeling van de navigatietechniek in Nederland tussen 1585 en 1815. Amsterdam, 1985. 6, 1987, 170-172 (C. Koeman)

DELPRAT, D.A., De reeder schrijft zijn journaal. Herinneringen van mr. D.A. Delprat. Den Haag, 1983. 3, 1984, 1, 56-58 (F.J.A. Broeze)

DETLEFSEN, G.U., Vom Ewer zum Containerschiff. Die Entwicklung der deutschen Küstenmotorschiffe. Herford, 1983. 4, 1985, 1, 44-45 (F. Looimeijer)

DIEPRAAM, J. en O. MEETER, De bel luidt over 't water : het Nationaal Scheepvaartmuseum te Antwerpen en het Maritiem Museum 'Prins Hendrik' te Rotterdam.

Amsterdam/Den Haag, 1988. 8, 1989, 217 (*H. Hazelhoff Roelfzema*)
 DIEPRAAM, J. e.a., Met olie op de golven : 100 jaar tankvaart. Rotterdam, 1986. 6, 1987, 172-173 (*F.J.A. Broeze*)
 DIJK, A. VAN, Voor Pampus : de ontwikkeling van de scheepsbouw bij de Koninklijke Marine omstreeks 1860. Amsterdam, 1987. 9, 1990, 58-59 (*J.R. Verbeek*)
 DOEDENS, A. en L. MULDER, Tromp : het verhaal van een zeeheld : Maarten Harpertzoon Tromp 1598-1653. Baarn, 1989. 9, 1990, 63-64 (*R.B. Prud'homme van Reine*)
 DORLEIJN, P., Van gaand en staand want. De zeilvisserij voor en na de afsluiting van de Zuiderzee. Bussum, 1982. 2, 1983, 1, 46-47 (*J. van Beylen*)
 DORLEIJN, P., Zuiderzeevervisserij in beeld. Zutphen, 1987. 7, 1988, 118 (*L.M. Akveld*)
 DÖRR, S. (ed.), De kundige kapitein : brieven en bescheiden betrekking hebbende op Jan Olphert Vaillant, kapitein-ter-zee (1751-1800). Zutphen, 1988. 8, 1989, 222-224 (*R.B. Prud'homme van Reine*)
 ELLIOT, R. S. en A.D. McNAIRN, Reflections of an era : portraits of 19th-century New Brunswick ships. St. John, 1987. 7, 1988, 108-109 (*J. van Beylen*)
 ELLMERS, D., Maritimes Silber im Industriezeitalter : Glanzlichter in Alltag der Schifffahrt. Bremerhaven/Hamburg, 1989. 10, 1991, 161-162 (*L.M. Akveld*)
 EYCK VAN HESLINGA, E.S. VAN, Van compagnie naar koopvaardij : de scheepvaartverbinding van de Bataafse Republiek met de koloniën in Azië 1795-1805. Amsterdam, 1988. 8, 1989, 85-86 (*F.J.A. Broeze*)
 EYCK VAN HESLINGA, E., Zie: BRUIJN, J.R. en E.S. VAN EYCK VAN HESLINGA
 FANNING, A.E., Steady as she goes : a history of the Compass Department of the Admiralty. Londen, 1986. 6, 1987, 173 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)
 FEYTER, C.A. DE, Industrial policy and shipbuilding. Changing economic structures in the Low Countries 1600-1980. Utrecht, 1982. 2, 1983, 2, 39-40 (*F.J.A. Broeze*)
 FILGUEIRAS, O.L. (ed.), Local boats. Oxford, 1988. 8, 1989, 225-226 (*L.M. Akveld*)
 FISCHER, L.R. e.a. (eds.), Change and adaptation in maritime history : the North Atlantic fleets in the 19th century. St. John's, 1985. 6, 1987, 48-49 (*F.J.A. Broeze*)
 FISCHER, L.R. en E.W. SAGER (eds.), Merchant shipping and economic development in Atlantic Canada. St. John's, 1982. 2, 1983, 2, 40-41 (*F.J.A. Broeze*)
 FISHER, S. (ed.), Lisbon as a port town, the British seaman and other maritime themes. Exeter, 1988. 9, 1990, 52 (*J.R. Bruijn*)
 FISHER, S. (ed.), West Country maritime and social history: some essays. Exeter, 1980. 2, 1983, 2, 41-42 (*F.J.A. Broeze*)
 FLIERMAN, A.H., 'Het centrale punt in de reederswereld'. De Koninklijke Nederlandse Redersvereniging 1905-1980. 75 Jaar ondernemersorganisatie in de zeevaart. Weesp, 1984. 5, 1986, 1, 48-49 (*F.J.A. Broeze*)
 FOREEST, H.A. VAN e.a., De Vierdaagse Zeeslag 11-14 juni 1666. Amsterdam, 1984. 4, 1985, 1, 45-47 (*J.-H. Puype*)
 FORSTER, H., The South Sea whaler : an annotated bibliography of published historical, literary and art material relating to whaling in the Pacific Ocean in the 19th century. Sharon, Mass., 1985. 6, 1987, 53 (*J.R. Bruijn*)
 FRIEDLAND, K. (ed.), Maritime aspects of migration. Keulen/Wenen, 1989. 10, 1991, 61-62 (*Jan Lucassen*)
 GALLE, K., Zie: KOOP, G., K. GALLE en F. KLEIN
 GAY, F. en GAY, V., The cruiser Bartolomeo Colleoni. Londen, 1987. 7, 1988, 118-119 (*L.M. Akveld*)
 GEER, M. VAN DE, Rijnsleepvaart van Basel naar Rotterdam -toen en nu. Alkmaar, 1986. 7, 1988, 109 (*H. Dessens*)
 GELDER, R. VAN en L. WAGENAAR, Sporen van de Compagnie : de VOC in Nederland. Amsterdam, 1988. 9, 1990, 61-62 (*Remmelt Daalder*)

GELDER, R. VAN, Zie: VOC 1602-1799
 GILL, J.C.H., The missing coast : Queensland takes shape. Brisbane, Qld, 1988. 8, 1989, 86-87 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)
 GOODWIN, P., The 20-gun ship Blandford. Londen, 1987. 7, 1988, 118-119 (*L.M. Akveld*)
 GOSLINGA, C.Ch., The Dutch in the Caribbean and in the Guianas 1680-1791. Assen, 1985. 6, 1987, 173-174 (*J.P. van de Voort*)
 GRAAF, T. DE, Odyssee van koopvaardijkapitein : de belevenissen van een koopvaardijkapitein tijdens de Tweede Wereldoorlog. Rotterdam, 1988. 8, 1989, 217-218 (*P.C. Jalhay*)
 GRAHAM, G.S., The China station: war and diplomacy 1830-1860. Oxford, 1978. 3, 1984, 2, 129-130 (*L. Blussé*)
 GREEN, J., The loss of the Verenigde Oostindische Compagnie retourschip 'Batavia', Western Australia, 1629 : an excavation report and catalogue of artifacts. Oxford, 1989. 9, 1990, 54-55 (*L.M. Akveld*)
 GREENE, K., The archaeology of the Roman empire. Londen, 1986. 7, 1988, 117 (*L.M. Akveld*)
 GREENHILL, B. en A. GRIFFARD, The British Assault in Finland, 1854-1855 : a forgotten naval war. Londen, 1988. 9, 1990, 57-58 (*J.R. Verbeek*)
 GRIFFARD, A., Zie: GREENHILL, B. en A. GRIFFARD
 GROOT, E.P. DE, 75 jaar Titanic. Alkmaar, 1987. 7, 1988, 109-110 (*J.C.A. Schokkenbroek*)
 GROOT, S.J. DE, Een eeuw visserijonderzoek in Nederland 1888-1988. IJmuiden, 1988. 8, 1989, 87-88 (*J.P. van de Voort*)
 GUTTRIDGE, L. F., Icebound : the 'Jeanette' expedition's quest for the North Pole. Annapolis, Md, 1986. 6, 1987, 174-175 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)
 HAALMEYER, F.M.E., Zie: SCHOLTEN, B.W. en F.M.E. HAALMEYER
 HAAN, H. DEN, Het Lof der Zeevaart. Uitgeest, 1985. 6, 1987, 51-52 (*J.R. Bruijn*)
 HACQUEBORD, L., Smeerenburg. Het ver-

blijf van Nederlandse walvisvaarders op de westkust van Spitsbergen in de zeventiende eeuw. Amsterdam, 1984. 4, 1985, 2, 132-133 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)
 HACQUEBORD, L. en W. VROOM (ed.), Walvisvaart in de Gouden Eeuw : opgravingen op Spitsbergen. Amsterdam, 1988. 8, 1989, 93-95 (*J. van Beylen*)
 HAHN, H.M., Ships of the American Revolution and their models. Londen, 1988. 8, 1989, 88-89 (*J. van Beylen*)
 HALL, E.W., Sperm whaling from New Bedford. Clifford W. Ashley's photographs of the bark 'Sunbeam' in 1904. New Bedford, 1982. 2, 1983, 2, 42 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)
 HALPERN, P.G. (ed.), The Keyes papers. Selections from the private and official correspondence of Admiral of the Fleet baron Keyes of Zeebrugge. Deel II. Londen, 1980. 4, 1985, 1, 47-48 (*Ph.M. Bosscher*)
 HARLAND, J. en M. MEYERS, Seamanship in the age of sail. An account of the shiphandling of the sailing man-of-war 1600-1860, based on contemporary sources. Londen, 1984. 4, 1985, 1, 48-49 (*J. van Beylen*)
 HARRIS, D.G., F.H. Chapman : the first naval architect and his work. Londen, 1989. 10, 1991, 162-163 (*L.M. Akveld*)
 HASLACH, R.D., Zie: SHOMETTE, D.G. en R.D. HASLACH
 HEAL, V., Britain's maritime heritage : a guide to historic vessels, museums and maritime collections. Londen, 1988. 8, 1989, 95-96 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)
 HEINSIUS, P., Das Schiff der hansischer Frühzeit. Keulen, 1986. 6, 1987, 175-177 (*H. Vandersmissen*)
 HENDERSON, G., Maritime archaeology in Australia. Perth, 1986. 7, 1988, 197 (*L.H. de Vries-Zuiderbaan*)
 HENDERSON, G. en M. STANBURY, The Sirius : past and present. Sydney, 1988. 8, 1989, 218-219 (*L.M. Akveld*)
 HENDERSON, G. Zie: BROEZE, F. en G. HENDERSON
 HILDEBRAND, H.H. e.a., Die deutsche Kriegsschiffe. Biographien. Ein Spiegel der

Marinegeschiedenis van 1815 tot de tegenwoordige tijd. Herford, 1982. 2, 1983, 1, 47-48 (*J. Verbeek*)

HOFLAND, P.J., Inventaris van het archief van de afdeling algemene zaken van de gemeentesecretarie van Amsterdam 1812-1945. Amsterdam, 1989. 9, 1990, 62 (*P.C. van Royen*)

HOLST PELLEKAAN R.E. VAN e.a., Patrouillieren voor de papoea's : de Koninklijke marine in Nederlands Nieuw-Guinea 1945-1960. Amsterdam, 1989. 10, 1991, 65 (*G.M.W. Acda*)

HOVART, P., Zeevisserijbeheer in vroegere eeuwen : een analyse van normatieve bronnen. Gent, 1985. 6, 1987, 54 (*J.P. van de Voort*)

HUDDART, W., Unpathed waters : the life and times of captain Joseph Huddart FRS 1741-1816. Londen, 1989. 10, 1991, 62-63 (*R.B. Prud'homme van Reine*)

HUIJBRECHT, P.J. en E.T.J. REINDERSMA, In weer en wind : de 'oude' visserij in Zeeland. Middelburg, 1987. 7, 1988, 118 (*J.P. van de Voort*)

HUME, J.R., Zie: MOSS, M. en J.R. HUME

JAARBOEK 1985 van het Fries Scheepvaart Museum en Oudheidkamer. Sneek, 1986. 7, 1988, 110 (*H. Dessens*)

JAARBOEK 1986 van het Fries Scheepvaart Museum en Oudheidkamer. Sneek, 1987. 7, 1988, 196 (*H. Dessens*)

JAARBOEK 1987 van het Fries Scheepvaart Museum en Oudheidkamer. Sneek, 1988. 7, 1988, 196-197 (*L.M. Akveld*)

JAARBOEK van de Koninklijke Marine 1987. Den Haag, 1988. 8, 1989, 219 (*L.M. Akveld*)

JAMIESON, G. (ed.), A people of the sea : the maritime history of the Channel Islands. Londen/New York, 1986. 6, 1987, 177 (*J.R. Bruijn*)

J.C.M. Warnsinckprijs van de Nederlandse Vereniging voor Zeegeschiedenis 1990. 9, 1990, 159-160

JOHNSTONE, P., The sea-craft of prehistory. Londen, 1980. 1, 1982, 1, 65-66 (*L.M.*

Akveld)

JONG, D.J. DE (ed.), Hardinxveld en de riviervisserij. Hardinxveld-Giessendam, 1988. 8, 1989, 96 (*H.J.A. Dessens*)

KAGIE, R., Jantjes van Leiden. Leiden, 1986. 6, 1987, 186 (*C.A. Davids*)

KAYE LAMB, W. (ed.), A voyage of discovery to the North Pacific Ocean and round the world. Londen, 1984. 5, 1986, 1, 49-50 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)

KERBRECH, R.P. DE en D.L. WILLIAMS, Cunard White Star liners of the 1930s. Londen, 1988. 8, 1989, 89-90 (*L.L. von Münching*)

KEWELOH, H.-W., Auf den Spuren der Flösser : Wirtschafts- und Sozialgeschichte eines Gewerbes. Stuttgart, 1988. 8, 1989, 219 (*H.J.A. Dessens*)

KEYES, G. S. (ed.), Mirror of empire : Dutch marine art of the seventeenth century. Minneapolis, MN, 1990. 10, 1991, 163-164 (*L.M. Akveld*)

KIEDEL, K.-P. e.a. (eds.), Arbeitsplatz Schiff : 100 Jahre See-Berufsgenossenschaft 1887-1987. Hamburg, 1987. 8, 1989, 90-91 (*R.B. Prud'homme van Reine*)

KIEDEL, S. en K.-P. KIEDEL, Fernwehbilder : Hans Engelmeier, Bordphotograph auf Passagierschiffen des Norddeutschen Lloyd, 1930 bis 1939. Hamburg, 1989. 9, 1990, 55-56 (*L.M. Akveld*)

KIRSCH, P., Die Galeonen : grosse Segelschiffe um 1600. München, 1988. 8, 1989, 219-220 (*L.M. Akveld*)

KLEIN, F., Zie: KOOP, G., K. GALLE en F. KLEIN

KLUDAS, A., Die Geschichte der Deutschen Passagierschiffahrt. Band 1 : die Pionierjahre von 1850 bis 1890. Band 2 : Expansion auf allen Meeren, 1890 bis 1900. Band 3 : Sprunghaftes Wachstum 1900 bis 1914. Band 4 : Vernichtung und Wiedergeburt 1914 bis 1930. Band 5 : Eine Ara geht zu Ende : 1930 bis 1990. Hamburg, 1986-1990. 7, 1988, 110-112; 8, 1989, 220-222; 9, 1990, 165-167; 10, 1991, 164-165 (*F.J.A. Broeze*)

KLUDAS, A., D. MAASS en S. SABISCH,

Hafen Hamburg : die Geschichte des Hamburger Freihafens von den Anfängen bis zur Gegenwart. Hamburg, 1988. 9, 1990, 59-60 (*F.J.A. Broeze*)

KLUDAS, A., Rickmers. 150 Jahre Schiffbau und Schifffahrt 1834-1984. Herford, 1984. 4, 1985, 1, 49-50 (*F.J.A. Broeze*)

KÖBERER, W. (ed.), Das rechte Fundament der Seefahrt. Deutsche Beiträge zur Geschichte der Navigation. Hamburg, 1982. 2, 1983, 2, 42-43 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)

KOCH, G. (red.), Boote aus aller Welt. (Berlin, 1984). 5, 1986, 1, 51-52 (*J. van Beylen*)

KONINGS, C., De Nieuw Amsterdam. Middelburg, 1988. 8, 1989, 98 (*L.L. von Münching*)

KOOP, G., K. GALLE en F. KLEIN, Von der kaiserlichen Werft zum Marinearsenal: Wilhelmshafen als Zentrum der Marinetechnik seit 1870. München, 1982. 3, 1984, 2, 130-131 (*Ph.M. Bosscher*)

KOP, H.J.E. VAN DER, Vliegkampschepen. Geschiedenis en ontwikkeling van het vliegkampschip Hr. Ms. Karel Doorman in de Koninklijke marine. Bussum, 1982. 4, 1985, 1, 50 (*Ph.M. Bosscher*)

KORTE, J.P. DE, De jaarlijkse financiële verantwoording in de Verenigde Oostindische Compagnie. Leiden, 1984. 4, 1985, 1, 50-52 (*F. Snapper*)

KORVER, H.J., Koninklijke Boot. Beeld van een Amsterdamse scheepvaartonderneming 1856-1981. Amsterdam, 1981. 1, 1982, 2, 152-153 (*F.J.A. Broeze*)

KROMHOUT, R. (ed.), Het Machtige Eyland : Ceylon en de V.O.C. 's-Gravenhage, 1988. 8, 1989, 222 (*E.S. van Eyck van Heslinga*)

KUIJL, A. VAN DER, De Glorieuze Overtocht : de expeditie van Willem III naar Engeland in 1688. Amsterdam, 1988. 8, 1989, 224-225 (*L.M. Akveld*)

KUIPERS, H.E., En de zee wil met schepen geploegd zijn, 1833-1983: 150 jaar gemeentelijke zeevaartschool. Rotterdam, 1983. 3, 1984, 1, 58-59 (*J.R. Bruijn*)

KUIPERS, H.E., Het water bolde tot de hori-

zon. IJmuiden, 1985. 6, 1987, 53-54 (*C.A. Davids*)

LAMBERT, A., Battleships in transition. The creation of the steam battlefleet 1815-1860. Londen, 1984. 5, 1986, 1, 52 (*S.J. de Groot*)

LANG, A. W., Kleine Kartengeschiede Frieslands zwischen Ems und Jade. Norden, 1985. 6, 1987, 51 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)

LAUE, U, Zie: SCHONKNECHT, R. en U. LAUE

LAVERY, B., The 74-gun ship 'Bellona'. Londen, 1985. 6, 1987, 51 (*L.M. Akveld*)

LAVERY, B., The arming and fitting out of English schips of war 1600-1815. Londen, 1987. 7, 1988, 190 (*L.M. Akveld*)

LAVERY, B., The colonial merchantman Susan Constant 1605. Londen, 1988. 8, 1989, 225 (*L.M. Akveld*)

LAVERY, B., The Royal Navy's first 'Invincible' 1744-1758 : the ship, the wreck, and the recovery. Portsmouth, 1988. 7, 1988, 190-191 (*L.M. Akveld*)

LAVERY, B., The ship of the line. Vol. I. The development of the battlefleet 1650-1850. Vol. II. Design, construction and fittings. Londen, 1984. 5, 1986, 1, 52-54 (*L.M. Akveld*)

LEHMANN, L.Th., De galeien : een bijdrage aan de kennis der zeegechiedenis. Amsterdam, 1987. 7, 1988, 112-113 (*C. Koe-man*)

LEHMANN, L.Th., Galleys in the Netherlands. Amsterdam, 1984. 5, 1986, 1, 55 (*R.W. Unger*)

LESGER, C.M., Hoorn als stedelijk knooppunt : stedensystemen tijdens de late Middeleeuwen en vroeg-moderne tijd. Hilversum, 1990. 10, 1991, 165-166 (*P.C. van Royen*)

LIEVENSE-PELSER, E., Inventaris van het archief van het college van aalmoezeniers, sedert 1666 van regenten van het aalmoezeniersweeshuis 1613-1825 (1828). Amsterdam, 1988. 8, 1989, 96 (*P.C. van Royen*)

LINDEBOOM, L., Oude K.P.M.-schepen van 'Tempo Doeloe', deel 1. Bilthoven, 1988. 9, 1990, 162 (*L.L. von Münching*)

LISBERG JENSEN, O., Figureheads and

other ship ornaments at the Maritime Museum of Gothenburg. Gotenburg, 1984. 6, 1987, 50 (L.M. Akveld)

LOOMEIJER, F.R., Het water dun : compact 'De Onderlinge Vriendschap' 1835-1985. Groningen, 1985. 6, 1987, 54 (H. Dessens)

LOOMEIJER, F.R., Met zeil en treil: de tjalk in binnen- en buitenvaart. Alkmaar, 1980. 1, 1982, 1, 66-69 (A. Blussé van Oud-Alblas)

LOOMEIJER, F.R., Water over dek en luiken : het leven op de kust- en binnenvaart 1926-1936. Alkmaar, 1987. 7, 1988, 191-192 (H. Dessens)

LOOMEIJER, F.R., Zeilende kustvaarders. Alkmaar, 1985. 6, 1987, 177-178 (L. Bouma)

LUCASSEN, J., Zie: BRUIJN, J.R. en J. LUCASSEN

LUNDBECK, J., Fischerei im Samland : fotografische Dokumente der Fischerei an Samlands Nordküste 1926-1928; inl. Boye Meyer-Friese. Herford, 1987. 9, 1990, 161 (L.M. Akveld)

LYTLE, Th.G., Harpoons and other whalecraft. New Bedford, 1984. 5, 1986, 1, 55-56 (L. Hacquebord)

MAASS, D., Zie: KLUDAS, A., D. MAASS en S. SABISCH

MACDOUGALL, PH., The Chatham Dockyard story. Rochester, 1981. 3, 1984, 2, 130-131 (Ph.M. Bosscher)

MACGREGOR, D.R., The China Bird : the history of Captain Killick, and the firm he founded : Killick Martin & Company. Londen, 1986, tweede herziene uitgave. 6, 1987, 178-179 (F.J.A. Broeze)

MALLMANN SHOWELL, J. P., U-Boat Command and the Battle of the Atlantic. Londen, 1989. 9, 1990, 167-168 (W.H. Lutgert)

MARDER, A.J., Old friends, new enemies. The Royal Navy and the Imperial Japanese Navy. Strategic illusions 1936-1941. Oxford, 1981. 3, 1984, 2, 131-133 (Ph.M. Bosscher)

MARITIEM Jaarboek 1984, G.J. de Boer (red). Alkmaar, 1985. 6, 1987, 52 (J.R. Bruijn)

MARSEILLE, T., Verkeer en vervoer op de Gelderse IJssel rond 1570. Leeuwarden,

1988. 8, 1989, 226 (H.J.A. Dessens)

MARSH, A. en V. RYAN, The seamen : a history of the National Union of Seamen, 1887-1987. Oxford, 1989. 10, 1991, 65-67 (J.R. Bruijn)

MARTIN, P., Spanish Armada prisoners : the story of the 'Nuestra Senora del Rosario' and her crew, and of other prisoners in England 1587-1598. Exeter, 1988. 8, 1989, 226-227 (J.C.A. Schokkenbroek)

MATTHEI, D. e.a. (eds.), Marineschule Mürwik. Herford, 1985. 7, 1988, 113 (J.C.A. Schokkenbroek)

McCONNELL, A., No sea to deep. The history of oceanographic instruments. Bristol, 1982. 2, 1983, 2, 43-44 (W.F.J. Mörzer Bruyns)

McGRAIL, S., Ancient boats in N.W. Europe : the archaeology of water transport to A.D. 1500. Londen, 1987. 8, 1989, 227 (L.M. Akveld)

McKAY, J., The 100-gun ship 'Victory'. Londen, 1987. 6, 1987, 187-188 (S.J. de Groot)

McKAY, J., The armed transport 'Bounty'. Londen, 1989. 9, 1990, 53-54 (L.M. Akveld)

McKEE, E., Working boats of Britain: their shape and purpose. Londen, 1983. 3, 1984, 2, 133-135 (J. van Beylen)

McNAIRN, A.D., Zie: ELLIOT, R. S. en A.D. McNAIRN

MEDEDELINGEN van de Marine Academie XXVII. Z.pl., 1988. 9, 1990, 52-53 (J.R. Bruijn)

MEETER, O., Zie: DIEPRAAM, J. en O. MEETER

MENZEL, H., Die Tjalk – das weitverbreiteste Binnenschiff der Niederlande : seine Entwicklung, Konstruktion und Bauweise. Kiel, 1986. 6, 1987, 187 (L.A. Bouma)

MERTENS, S., Seesturm und Schiffbruch : eine motivgeschichtliche Studie. Hamburg, 1987. 7, 1988, 192-193 (A. Knops)

MEULEN, C. VAN DER, Met het oog op zee : de Nederlandse reddingmaatschappijen in beeld. Amsterdam, 1989. 9, 1990, 168 (L.L.M. Eekhout)

MEULEN, C. VAN DER, Varend vissen :

portret van 40 jaar visserij. Alkmaar, 1986. 6, 1987, 187 (J.P. van de Voort)

MEYERS, M., Zie: HARLAND, J. en M. MEYERS

MIL, P. VAN, Zie: VOC, De, in de kaart gekeken

MINCHINTON, W. (ed.), The Northern Seas : politics, economics, culture : eight essays. Pontefract, 1989. 9, 1990, 53 (L.M. Akveld)

MOER, A. VAN DER, Zie: WANING, C.J.W. en A. VAN DER MOER

MOESHART, H.J. (ed.), Journaal van jonkheer Dirk de Graeff van Polsbroek 1857-1870 : belevenissen van een Nederlands diplomaat in het 19e-eeuwse Japan. Assen, 1987. 7, 1988, 113-114 (Els M. Jacobs)

MONDFELD, W. ZU e.a., Schiffsgeschütze : 1350 bis 1870 : Band I. Herford, 1988. 8, 1989, 227-229 (J.P. Puype)

MOOR, J. DE, Zie: BLUSSÉ, L. en J. de MOOR

MÖRZER BRUYNS, W.F.J., (ed.), De eerste tocht van de Willem Barents naar de Noordelijke IJsee 1878 : de dagboeken van Antonius de Bruyne en Bastiaan Gerardus Baljé. Zutphen, 1985. 6, 1987, 49-50 (L. Hacquebord)

MÖRZER BRUYNS, W.F.J., Het VOC schip Lastdrager en de J.C.M. Warnsinckprijs van de Nederlandse Vereniging voor Zeegeschiedenis. 8, 1989, 79-82

MOSS, M. en J.R. HUME, Schipbuilders to the world : 125 years of Harland & Wolff, Belfast, 1861-1986. Belfast, 1986. 7, 1988, 114-116 (F.J.A. Broeze)

MUCKELROY, K. (ed.), Archeology under water. An atlas of the world's submerged sites. Londen, 1980. 1, 1982, 2, 153-155 (F.J. Meijer)

MULDER, L., Zie: DOEDENS, A. en L. MULDER

MÜLLER, H.-O., Die Leuchtfeuer von Cuxhaven und Neuwerk. Herford, 1984. 4, 1985, 1, 52-53 (H. van Suchtelen)

MUNCHING, L.L. VON, De Nederlandse koopvaardijvloot in de Tweede Wereldoorlog : de lotgevallen van Nederlandse koopvaard-

ijschepen en hun bemanning. Deel II. Amsterdam, 1986. 6, 1987, 179 (A.R. Kelder)

NEILL, P., Maritime America : art and artifacts from America's great nautical collections. New York, 1988. 8, 1989, 229-230 (W.F.J. Mörzer Bruyns)

NIJHOFF, E., Gezien de dreigende onrust in de haven : de ontwikkeling van de arbeidsverhoudingen in de Rotterdamse haven 1945-1965. Amsterdam, 1988. 8, 1989, 230-231 (A.H. Flierman)

OESTERLE, B., Eisbrecher aus aller Welt. Moers, DDR, 1988. 8, 1989, 231 (L.L. von Münching)

OMMER, R. en G. PANTING (eds.), Working men who got wet. St. John's, 1980. 1, 1982, 1, 69-73 (F.J.A. Broeze)

OOSTERWIJK, B., Koning van de koopvaart. Anthony van Hoboken (1756-1850). Rotterdam, 1983. 3, 1984, 2, 135-137 (F.J.A. Broeze)

OOSTERWIJK, B., Reder in Rotterdam : Willem Ruys (1809-1889). Rotterdam, 1989. 9, 1990, 168-169 (F.J.A. Broeze)

ORANDA : de Nederlanden in Japan (1600-1868). Brussel, 1989. 9, 1990, 163-164 (L.M. Akveld)

OVERWATER, A.M., Van leitsagher tot loods. 400 jaar loodsen van Rotterdam. Rotterdam, 1980. 2, 1983, 2, 44-47 (C.F.L. Paul)

PANTING, G., Zie: OMMER, R. en G. PANTING

PATRICK, M. (ed.), Sources of information for maritime history. Z.pl., 1984. 6, 1987, 50-51 (J.P. van de Voort)

PETERS, H.J.M.W., The Crone Library : books on the art of navigation left by Dr. Ernst Crone to the Scheepvaart Museum in 1975 and books on the same subject acquired by the Museum previously : including a biography, a short history on the art of navigation in the Netherlands and a list of the Crone collection of nautical instruments : a descriptive special catalogue with annotations, indexes and an introduction to the catalogue. Nieuwkoop, 1989. 10, 1991, 63-65 (C.A. Davids)

POPE, D., *Life in Nelson's navy*. Londen, 1981. 2, 1983, 1, 48-49 (*J.R. Bruijn*)

PROCTOR, D., Zie: WILSON, Ch. en D. PROCTOR

PUTMAN, R., *Oude scheepkaarten en hun makers. Hoogtepunten uit vijf eeuwen cartografie*. Amsterdam, 1983. 3, 1984, 2, 137 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)

QUARM, R. en J. WYLLIE, W.L. *Wyllie, marine artist, 1851-1931*. Londen, 1981. 2, 1983, 1, 49-50 (*J. van Beylen*)

RAHN, W. (ed.), *Die deutsche Flotte im Spannungsfeld der Politik 1848-1985 : Vorträge und Diskussionen der 25. Historisch-Taktischen Tagung der Flotte 1985*. Herford, 1985. 6, 1987, 179-180 (*G.J.A. Raven*)

RAVEN, G.J.A. (ed.), *De Kroon op het anker : 175 jaar Koninklijke Marine*. Amsterdam, 1988. 8, 1989, 231-233 (*N. Delfos*)

REINDERS FOLMER-VAN PROOIJEN, C., *Rijkswerf Willemsoord 1822-1982. Overzicht van de geschiedenis van terreinen en gebouwen*. Den Helder, 1982. 3, 1984, 2, 130-131 (*Ph.M. Bosscher*)

REINDERSMA, E.T.J., Zie: HUIJBRECHT, P.J. en E.T.J. REINDERSMA

REINKE-KUNZE, C., *Den Meeren auf der Spur : Geschichte und Aufgaben der deutschen Forschungsschiffe*. Herford, 1986. 6, 1987, 180-181 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)

REYNOLDS, C.G. (ed.), *Global crossroads and the American seas*. Missoula, MT, 1988. 9, 1990, 51-52 (*L.M. Akveld*)

RIETBERGEN, P.J.A.N., *De eerste landvoogd Pieter Both (1568-1615) : gouverneur-generaal van Nederlands-Indië (1609-1614)*. Zutphen, 1987. 7, 1988, 194-195 (*Els M. Jacobs*)

RODGER, N.A.M., *The wooden world : an anatomy of the Georgian Navy*. Londen, 1986. 7, 1988, 116-117 (*J.R. Bruijn*)

ROSS, A., *The destroyer "The Sullivans"*. Londen, 1988. 8, 1989, 96 (*A. van Dijk*)

ROSSUM-VAN DER HEIJDEN, M. VAN, *Literatuurrapport ten behoeve van de bewerking van de archieven van de Diensten voor*

het Loodswezen, de Betonning, Bebakening en Verlichting in het Eerste en Tweede District (1827-1945/1946)

Winschoten, 1986. 7, 1988, 118 (*J.P. van de Voort*)

ROYEN, P.C. VAN, *Zeevarenden op de koopvaardijvloot omstreeks 1700*. Amsterdam, 1987. 8, 1989, 91-92 (*H.J.A. Dessens*)

RUDOLPH, W., *Das Schiff als Zeichen : bürgerliche Selbstdarstellung in Hafenorten*. Berlin, 1987. 7, 1988, 195-196 (*J.M.G. van der Poel*)

RYAN, V., Zie: MARSH, A. en V. RYAN

SABISCH, S., Zie: KLUDAS, A., D. MAASS en S. SABISCH

SAGER, E.W., Zie: FISCHER, L.R. en E.W. SAGER

SANTEN, H.W. VAN, *De Verenigde Oost-Indische Compagnie in Gujarat en Hindustan, 1620-1660*. Leiden, 1983. 3, 1984, 2, 137-138 (*C.R. Boxer*)

SCAMMELL, G.V., *The world encompassed. The first European maritime empires c. 800-1650*. Londen/New York, 1981. 2, 1983, 2, 47-48 (*E.M. Jacobs*)

SCHENK, P., *Invasion of England 1940 : the planning of operation Sealion*. Londen, 1990. 10, 1991, 67-68 (*F.C. van Oosten*)

SCHIAFFINO, P., *The sailing ships of Camogli*. Genua, 1987. 7, 1988, 197-198 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)

SCHILDER, G. (ed.), *Voyage to the Great South Land : Willem de Vlamingh 1696-1697*. Sydney, 1985 [1987]. 7, 1988, 198 (*J.R. Bruijn*)

SCHMITT, E. (ed.), *Dokumente zur Geschichte der europäischen Expansion*. Band I : Die mittelalterlichen Ursprünge der europäischen Expansion. Band II : Die grossen Entdeckungen. München, 1986 en 1984. 6, 1987, 181-182 (*Els M. Jacobs*)

SCHMITT, E. (ed.), *Dokumente zur Geschichte der europäischen Expansion*. Band III : Der Aufbau der Kolonialreiche. Band IV : Wirtschaft und Handel der Kolonialreiche. München, 1987 en 1988. 10, 1991, 60-61 (*E.M. Jacobs*)

SCHOLL, L. U., *Als die Hexen Schiffe sch-*

leppten : die Geschichte der Ketten- und Seilschleppfahrt auf dem Rhein

Hamburg, 1985. 7, 1988, 117 (*H. Dessens*)

SCHOLTEN, B.W. en F.M.E. HAALMEYER, *Rotterdamsche Lloyd*. Houten, 1988. 8, 1989, 233-234 (*P. Oost*)

SCHONKNECHT, R. en U. LAUE, *Hochseefrachter der Weltschiffahrt : Fähren, Spezialtransporter, Tanker*. Moers, DDR, 1988. 8, 1989, 234 (*L.L. von Münching*)

SCHUTTEN, G.J., *Varen waar geen water is. Reconstructie van een verdwenen wereld. Geschiedenis van de scheepvaart ten oosten van de IJssel van 1300-1930*. Hengelo, 1981. 4, 1985, 1, 53-54 (*F. Looimeijer*)

SECOND International Conference on Indian Ocean Studies (ICIOS II). Vol. E, *Maritime studies : shipping, trade and portcities*; Vol. G, *The Portuguese in the Indian Ocean region*. Bentley, WA, 1984. (Proceedings) 6, 1987, 42-43 (*F.S. Gaastra*)

SEEFART und Geschichte : eine Kunstaustellung des Deutschen Marineinstituts. Herford, 1986. 7, 1988, 107-108 (*A. Knops*)

SEPP, J.C., *Van een oogje in het zeil naar een oortje op de kar. Ondernemersgedrag in de binnenlandse scheepvaart bij de overgang van zeil naar motor*. Amsterdam, 1983. 3, 1984, 1, 59-61 (*H. Dessens*)

SEWN plank boats, S. McGrail and E. Kentley (eds.). Oxford, 1985. 6, 1987, 53 (*L.M. Akveld*)

SHOMETTE, D.G. en R.D. HASLACH, *Raid on America : the Dutch naval campaign of 1672-1674*. Columbia, S.C., 1989. 9, 1990, 169-171 (*R.B. Prud'homme van Reine*)

SIGMOND, J.P., *Nederlandse zeehavens tussen 1500 en 1800*. Amsterdam, 1989. 9, 1990, 60-61 (*P.D.J. van Iterson*)

SMIT, A.-M., *Varen, vechten of berechten : Nederlandse maritieme rechtspraak op het grondgebied van Groot-Brittannië gedurende de Tweede Wereldoorlog*. Arnhem, 1991. 10, 1991, 166-167 (*G.C. Roelofsen*)

SMITH, G., *King's Cutters : the Revenue Service and the War against Smuggling*. Londen, 1983. 8, 1989, 234-235 (*E.S. van Eyck*

van Heslinga)

SPOONER, F. C., *Amsterdam insurance and maritime Europe, 1766-1780*. Cambridge, 1983. 8, 1989, 235 (*E.S. van Eyck van Heslinga*)

SPRUIT, R., *Zout en slaven : de geschiedenis van de Westindische Compagnie*. Houten, 1988. 7, 1988, 198 (*J.P. van de Voort*)

STANBURY, M., Zie: HENDERSON, G. en M. STANBURY

STELLINGWERFF, J., *Zijne Majesteits raderstoomschip 'Soembing' overgedragen aan Japan, De drie diplomatieke reizen van kapitein G.J. Fabius ter opening van Deshima en Nagasaki in 1854, 1855 en 1856*. Zutphen, 1988. 9, 1990, 56 (*P. Oost*)

STIMSON, A., *The Mariner's Astrolabe : a survey of known, surviving sea astrolabes*. Utrecht, 1988. 8, 1989, 92-93 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)

STODTER, R., *Schicksalsjahre deutscher Seeschiffahrt 1945-1955*. Herford, 1982. 2, 1983, 1, 50-52 (*H. Reuchlin*)

SUTTON, J., *Lords of the East: the East India Company and its ships*. Londen, 1981. 3, 1984, 1, 61-62 (*E.S. van Eyck van Heslinga*)

SUYKENS, F. e.a., *Antwerp : a port for all seasons*. Antwerpen, 1986, tweede druk. 8, 1989, 235-236 (*E.S. van Eyck van Heslinga*)

SWEETMAN, J., *American naval history : an illustrated chronology of the U.S. Navy and Marine Corps 1775 - present*. Annapolis, Md, 1984. 6, 1987, 50 (*J.R. Verbeek*)

TAKAKJIAN, P., *The 32-gun frigate 'Essex'*. Londen, 1990. 9, 1990, 173 (*L.M. Akveld*)

TEITLER, G. (ed.), *Dagboekantekeningen van vice-admiraal F. Pinke, commandant zeemacht in Nederlands Indië 1914-1916*. Den Haag, 1986. 6, 1987, 185-186 (*F.C. Backer Dirks*)

TERRA Australis : the furthest shore. Sydney, 1988. 8, 1989, 98-99 (*L.M. Akveld*)

THROWER, N.J.W. (ed.), *The three voyages of Edmond Halley in the 'Paramore' (1698-1701)*. Londen, 1982. 2, 1983, 1, 52-53 (*W.F.J. Mörzer Bruyns*)

TRADING companies in Asia, 1600-1830.

Utrecht, 1986. 6, 1987, 187 (C.R. Boxer)
TREUE, W. (ed.), Geschichte der französischen Marine. Herford, 1982. 2, 1983, 2, 48-50 (G.J.A. Raven)
VALE, V., The American peril. Challenge to Britain on the North Atlantic 1901-04. Manchester, 1984. 5, 1985, 1, 56-57 (F.J.A. Broeze)
VANDERSMISSEN, H., Ophogen en uitdiepen : tien eeuwen Nederlands baggerbedrijf. Den Haag, 1986. 6, 1987, 186 (J.P. van de Voort)
VERBANCK, J. e.a., Haring en sprot in drijf- en stroopnet. Z.pl., 1986. 6, 1987, 186 (J.P. van de Voort)
VERHEES-VAN MEER, J.Th.H., De Zeeuwse kaapvaart tijdens de Spaanse Successieoorlog 1702-1713. Middelburg, 1986. 6, 1987, 182-183 (Johannes M. Postma)
VERKLEY, J.P.A., 'Bergers van het eerste uur' : de geschiedenis van de Nieuwe Berging Maatschappij te Maassluis, Dirkzwager Salvage Company. Maassluis, 1985. 6, 1987, 52 (J.R. Bruijn)
VERMEERSCH, V. (ed.), Brugge en de zee: van Bryggia tot Zeebrugge. Antwerpen, 1982. 3, 1984, 1, 62-64 (L.M. Akveld)
VLEK, R., The medieval Utrecht Boat : the history and evaluation of one of the first nautical archaeological excavations and reconstructions in the Low Countries. Oxford, 1987. 8, 1989, 97 (L.M. Akveld)
VLIERMAN, K., Zie: ZWIERS, P.B. en K. VLIERMAN
VOC 1602-1799 : [kalender 1990]; inl. R. van Gelder. Rotterdam, 1990. 9, 1990, 171 (L.M. Akveld)
VOC, De, in de kaart gekeken, 1602-1799 : cartografie en navigatie van de Verenigde Oostindische Compagnie; P. van Mil e.a. (eindred.). Den Haag, 1988. 7, 1988, 193-194 (C. Koeman)
VOORT, J.P. VAN DE, Zie: BOELMANS KRANENBURG, H.A.H. en J.P. VAN DE VOORT
VOS, A. DE, Nationaal Scheepvaartmuseum Antwerpen. Brussel, 1989. 9, 1990, 171

(L.M. Akveld)
VRIES, D.P. DE, Inventaris van de archieven van de bewoners van het huis annex kantoor van de Firma M.H. Kingma te Makkum 1726-1932. Leeuwarden, 1989. 9, 1990, 62-63 (P.C. van Royen)
VRIES, J. DE, Barges and capitalism. Passenger transportation in the Dutch economy 1632-1839. Wageningen, 1978. 2, 1983, 1, 53-56 (F. Snapper)
VRIES, S. DE, De lucht in gevlogen, de hemel in geprezen : erbewijzen voor Van Speyk. Haarlem, 1988. 7, 1988, 196 (J.R. Bruijn)
VROOM, W., Zie: HACQUEBORD, L. en W. VROOM
WAGENAAR, L., Zie: GELDER, R. VAN en L. WAGENAAR
(WAGHENAER). Lucas Jansz. Waghenaer van Enckhuysen. De maritieme cartografie in de Nederlanden in de zestiende en het begin van de zeventiende eeuw. Enkhuizen, 1984. 4, 1985, 1, 56-57 (A.H. Huussen jr.)
WALLE, H. (ed.), Der Einsatz von Seestreitkräften im Dienst der auswärtigen Politik. Herford, 1983. 2, 1983, 2, 48-50 (G.J.A. Raven)
WALLE, H. (ed.), Der Marine-Offizier als Führer im Gefecht. Vorträge auf der historisch-taktischen Tagung der Flotte 1983. Herford, 1984. 4, 1985, 1, 55-56 (G.J.A. Raven)
WANING, C.J.W. en A. VAN DER MOER, Dese aengenaeme tocht. Chatham 1667 herbezien door zeemansogen. Zutphen, 1981. 1, 1982, 2, 155-156 (G.J.A. Raven)
WEERD, M.D. DE, Schepen voor Zwammerdam : bouwwijze en herkomst van enkele vaartuigtypen in West- en Middeneuropa uit de Romeinse tijd en de Middeleeuwen in archeologisch perspectief. Alkmaar, 1988. 9, 1990, 162-163 (K. Vlierman)
WESTFRIESE, Een, zeeman als slaaf in Barbarije : verslag van de belevenissen van Jan Cornelisz Dekker in Marokko, 1715-1743; inl. van Piet Boon. Schoorl, 1987. 8, 1989, 236 (E.S. van Eyck van Heslinga)
WHITE, D., The frigate Diana. Londen,

1987. 7, 1988, 118-119 (L.M. Akveld)
WIECHERS, K.-H., 'Und fuhren weit übers Meer'. Zur Geschichte der ostfriesischen Segelschiffahrt. Bd. I. Norden, 1984. 5, 1986, 1, 58 (H.J.A. Dessens)
WIECHERS, K.-H., Und fuhren weit übers Meer : zur Geschichte der ostfriesischen Segelschiffahrt. Bd. II: Hafen der Ems. Norden, 1988. 9, 1990, 57 (H.J.A. Dessens)
WIEDEN, H. BEI DER (ed.), Schiffe und Seefahrt in der südlichen Ostsee. Keulen/Wenen, 1986. 6, 1987, 183-184 (J.Th. Lindblad)
WIERINGA, F. e.a., De wereld volgens Blaeu : Blaeu's wereldkaart op groot formaat, 1646. Rotterdam, 1986. 6, 1987, 184-185 (Peter van der Krogt)
WILLEMSSEN, R., Enkhuizen tijdens de Republiek : een economisch-historisch onderzoek naar stad en samenleving van de 16e tot de 19e eeuw. Hilversum, 1988. 8, 1989, 236-237 (L.L.M. Eekhout)
WILLIAMS, D.L., Zie: KERBRECH, R.P. DE en D.L. WILLIAMS
WILSON, Ch. en D. PROCTOR (eds.), 1688 : the seaborne alliance and diplomatic revolution. Greenwich, 1989. 9, 1990, 164 (L.M. Akveld)
WILSON, T., Flags at sea : a guide to the flags flown at sea by British and some foreign ships, from the 16th century to the present, illustrated from the collections of the National Maritime Museum. Londen, 1986. 6, 1987, 185 (J.P. Puype)
WRAK, Het, op de Pannenplaat. Harlingen, 1988. 9, 1990, 161-162 (L.M. Akveld)
WYLLIE, J., Zie: QUARM, R. en J. WYLLIE
ZWIERS, P.B. en K. VLIERMAN, De 'Lutina', een Overijssels vrachtschip, vergaan in 1888 : het onderzoek van een vrachtschip, gevonden op kavel H48 in Oostelijk Flevoland. Lelystad, 1988. 8, 1989, 96-97 (L.M. Akveld)
ZANDVLIET, K., De groote waereld in 't klein geschildert : Nederlandse kartografie tussen de middeleeuwen en de industriële

revolutie. Alphen aan den Rijn, 1985. 6, 1987, 51 (W.F.J. Mörzer Bruyns)